

YETİŞKİNLERİN ÇOCUKLUK DENEYİMLERİ VE GÜNCEL ÇOCUKLUK ALGISI ARAŞTIRMA RAPORU

OCAK 2026

I. GİRİŞ.....	3
II. DEMOGRAFİK VERİLER.....	9
III. KATILIMCININ KENDİ ÇOCUKLUK DENEYİMİ	18
IV. ÇOCUKLUK İSTİHDAM DENEYİMİ	34
V. ÇOCUKLUK ALGISI VE ÇOCUĞUN ÇALIŞMASINA YÖNELİK YARGILAR	46
VI. KUŞAKLARARASI KARŞILAŞTIRMA VE DEĞERLENDİRMELER	50

I. GİRİŞ

Çocukluk Deneyiminin Toplumsal Bir Alan Olarak Kuruluşu

Çocukluk, yalnızca biyolojik bir yaş aralığını ifade eden doğal bir evre değil; içinde bulunan toplumsal, ekonomik ve kültürel koşullar tarafından şekillenen, farklı deneyim biçimlerine açık bir yaşam dönemidir. Çocukluğun nasıl yaşandığı, hangi sınırlar içinde tanımlandığı ve hangi beklentilerle kuşatıldığı, toplumların çocukluk algısına dair temel ipuçlarını sunar. Bu nedenle çocukluk, bireysel hatıralarla sınırlı bir alan olmaktan ziyade, toplumsal eşitsizliklerin, kuşaklar arası aktarımın ve normatif değerlerin yoğun biçimde kesiştiği bir deneyim alanı olarak ele alınmalıdır.

Bu araştırma, çocukluğu tekil ve homojen bir yaşantı olarak ele almak yerine, yetişkinlerin kendi çocukluk deneyimleri ile bugünün çocukluğuna ilişkin değerlendirmeleri arasındaki ilişkiyi görünür kılmayı amaçlamaktadır. Yetişkinlerin çocukluk hatırlamaları, yalnızca geçmişe dair bireysel anlatılar üretmez; aynı zamanda bugünkü çocukluk algısının hangi deneyimler üzerinden kurulduğunu, hangi normlar ve değerlerle yeniden üretildiğini de açığa çıkarır. Bu bağlamda çocukluk, geçmişte yaşanmış bir dönem olmanın ötesinde, bugün yeniden yorumlanan ve anlamlandırılan toplumsal bir kategori olarak ele alınmaktadır.

Araştırmanın Çıkış Noktası ve Kapsamı

Bu çalışma, yetişkinlerin kendi çocukluk deneyimleri ile çocukların çalışmasına ve çocukluk dönemine ilişkin güncel değerlendirmeleri arasındaki ilişkiyi anlamaya yönelik bir çevrimiçi araştırma kapsamında yürütülmüştür. Araştırma, çocukluğun bir hak olarak mı yoksa geleceğe hazırlık sürecinin bir parçası olarak mı ele alındığını, yetişkin bakış açıları üzerinden sosyolojik bir çerçevede incelemeyi amaçlamaktadır. Ancak araştırma sürecinde elde edilen veriler, çalışmanın başlangıçta belirlenen bu çerçevesini genişletmiş; çocukluk algısının yalnızca çocuk emeği tartışmasıyla sınırlı kalmadığını, ebeveyn-çocuk ilişkileri, sorumluluk yükleme pratikleri, toplumsal cinsiyet rolleri ve kuşaklar arası deneyim aktarımı gibi çok katmanlı alanlarla iç içe geçtiğini ortaya koymuştur.

Araştırma bulguları, çocukluğun hem geçmiş deneyimler üzerinden hatırlanan hem de bugünkü çocuklara atfedilen anlamlar üzerinden yeniden kurulan bir alan olduğunu göstermektedir. Bu nedenle rapor, çocukluğu tek boyutlu bir sorun alanı olarak değil; farklı kırılmalar üzerinden çeşitlenen, çelişkili ve yer yer gerilimli algı biçimlerinin bir arada bulunduğu bir toplumsal deneyim olarak ele almaktadır.

Yöntemsel Çerçeve ve Veri Yapısı

Araştırma, ağırlıklı olarak nicel bir online anket çalışması olarak tasarlanmıştır. Anket formu; demografik bilgiler, çocukluk deneyimlerine ilişkin değerlendirmeler, çocuk emeğine yönelik algılar ve çocukluk dönemine dair tutumları ölçen kapalı uçlu soruların yanı sıra, araştırmanın sonunda yer alan bir açık uçlu sorudan oluşmaktadır. Bu yapı, nicel verilerin karşılaştırmalı olarak analiz edilmesine

olanak tanırken, açık uçlu soru aracılığıyla katılımcıların çocukluk deneyimlerini ve değerlendirmelerini kendi ifadeleriyle aktarmalarına imkân tanımıştır. Araştırma toplam 612 katılımcı ile gerçekleştirilmiştir.

Bu yönüyle araştırma, nicel verilerin ağırlıkta olduğu ancak sınırlı nitel veri ile desteklenen karma bir veri yapısına sahiptir. Kapalı uçlu sorular üzerinden elde edilen bulgular, cinsiyet, eğitim durumu, medeni durum ve sivil toplum kuruluşlarıyla ilişki gibi temel kırılmalar üzerinden çapraz tablolarla analiz edilmiştir. Açık uçlu sorudan elde edilen nitel veriler ise nicel bulguları derinleştirmek, sayısal eğilimlerin arka planında yer alan deneyim ve algı biçimlerini görünür kılmak amacıyla değerlendirilmiştir.

Katılımcı Profili ve Temsilin Anlamı

Araştırmaya katılanların demografik dağılımı incelendiğinde, katılımcıların önemli bir bölümünün kadınlardan oluştuğu görülmektedir. Katılımcıların **%66,7’si** kadın, **%30,4’ü** erkek, **%2,3’ü** LGBTQ+ bireylerden oluşmakta; **%0,7’lik** bir kesim ise cinsiyetini belirtmek istememektedir. Bu dağılım, araştırma bulgularının yorumlanmasında önemli bir bağlam sunmaktadır. Kadın katılımcıların yüksek temsili, çocukluk deneyimlerinin ve çocukluk algısının toplumsal cinsiyetle kurduğu ilişkiyi görünür kılma açısından dikkate değerdir.

Katılımcıların yaş dağılımı incelendiğinde, farklı kuşakların çocukluk deneyimlerini bir arada değerlendirme imkânı doğmaktadır. Araştırma grubunun **yaş ortalamasının 35,93** olması, hem görece yakın dönem çocukluk deneyimlerinin hem de daha erken dönemlere ait hatırlamaların aynı veri seti içinde yer almasını sağlamıştır. Bu durum, çocukluğun kuşaklar arası dönüşümünü anlamak açısından önemli bir zemin sunmaktadır.

Sivil Toplumla İlişki: Katılımcı Profili İçinde Belirgin Bir Kırılma

Araştırmanın öne çıkan bulgularından biri, katılımcıların **%58,5’inin** herhangi bir sivil toplum kuruluşunda (STK) çalışması ya da gönüllü faaliyet yürütmesidir. Bu oran, araştırma grubunun önemli bir bölümünün sivil toplumla doğrudan temas halinde olduğunu göstermektedir. STK’larla ilişkili olduğunu belirten katılımcılar içinde faaliyet alanı dağılımı incelendiğinde; katılımcıların **%25,4’ünün** insan hakları (İHD vb.), **%22,8’inin** çocuk hakları, **%17,5’inin** kadın hakları ve **%10,5’inin** çevre koruma/ekoloji alanında çalıştığı veya gönüllülük yaptığı görülmektedir.

Bu dağılım, katılımcı profilinin çocukluk, haklar ve toplumsal sorumluluk eksenlerine temas eden alanlarda yoğunlaştığını göstermesi bakımından raporun yorumlanmasında önemli bir bağlam sunmaktadır. Nitekim raporda yer alan çapraz tablolar, STK ile ilişki durumunun; katılımcıların çocukluk döneminde ebeveynleriyle kurdukları ilişkiyi değerlendirme biçimlerinde (örneğin STK ile ilişkili katılımcılarda “olumsuz” değerlendirme oranının **%15,7**, STK ile ilişkisi olmayanlarda **%11,7** olması) ve bugünün çocukluğuna dair sorun alanlarını önceliklendirmelerinde (STK ile ilişkili

katılımcılarda “dijital ekranlara bağımlı zaman geçirme” yanıtının %31,7; STK ile ilişkisi olmayanlarda %33,9 olması gibi) farklılaşmalar yaratabildiğini göstermektedir.

Bu nedenle STK değişkeni, raporda yalnızca bir tanımlayıcı bilgi olarak değil; çocukluk algısının ve çocukluğa dair değerlendirmelerin farklı kırılmalar altında nasıl biçimlendiğini izlemeye imkân tanıyan bir karşılaştırma eksenini olarak ele alınmaktadır.

Çocuklukta Çalışma Deneyimi: Cinsiyet, Eğitim, Medeni Durum ve STK Kırılımlarında Görünüm

Araştırma bulguları, yetişkinlerin önemli bir bölümünün çocukluk döneminde çalışma deneyimi yaşadığını göstermektedir. Katılımcıların %40,2’si 18 yaşından küçükken bir işte çalıştığını belirtmiştir. Bu bulgu, çocuklukta çalışmanın araştırma grubunun deneyim repertuarında kayda değer bir yer tuttuğunu göstermektedir.

Çocuklukta çalışma deneyimi, **cinsiyet kırılımında** belirgin biçimde ayrışmaktadır. Erkek katılımcıların %72’si çocukken çalıştığını ifade ederken, kadın katılımcılarda bu oran %25,5 düzeyindedir. Bu fark, çocuk emeği deneyiminin toplumsal cinsiyetle ilişkili bir dağılım sergilediğini göstermektedir.

Medeni durum kırılımı da çocuklukta çalışma deneyiminde farklılaşma üretmektedir. Evli katılımcılarda çocukken çalışma oranı %46,2 iken, bekâr katılımcılarda %34,6, boşanmış katılımcılarda %61,1 ve eşi ölmüş katılımcılarda %33,3 olarak ölçülmüştür.

Eğitim durumuna göre dağılım incelendiğinde, lise mezunlarında çocukken çalışma oranı %35,7, önlisans mezunlarında %38,7, lisans mezunlarında %40,1, lisansüstü mezunlarında %48,3 ve doktora mezunlarında %40 olarak görülmektedir. İlkokul ve ortaokul mezunlarında ise oran %50’dir.

STK değişkeni üzerinden yapılan karşılaştırmada, STK’da çalışan ya da gönüllü olan katılımcıların çocukken çalışma oranının %45,7, STK ile ilişkisi olmayan katılımcıların ise %36,3 olduğu görülmektedir. Bu fark, çocuklukta çalışma deneyiminin sivil toplumla ilişki durumuna göre de farklı düzeylerde raporlandığını göstermektedir.

Çocukken çalışmaya başlama yaşına ilişkin dağılım incelendiğinde, çocukken çalıştığını belirten katılımcıların %41,5’inin 11–14 yaş aralığında, %37,4’ünün 15–17 yaş aralığında, %13,8’inin 6–10 yaş aralığında çalışmaya başladığı; %7,3’ünün ise hatırlamadığı görülmektedir. Çalışmaya başlama yaş ortalamasının 12,40 olması, çalışma deneyiminin önemli ölçüde erken ergenlik döneminde yoğunlaştığına işaret etmektedir. Çalışma biçimleri açısından bakıldığında, çocukken çalışan katılımcıların %25,9’unun tarım/hayvancılık, %23,1’inin aile işi, %21,8’inin sokak/enformel ve %19,7’sinin düzenli ücretli iş biçiminde çalıştığı görülmektedir. Bu dağılım, çocuklukta çalışmanın farklı alanlarda ve çoğu zaman enformel nitelikte gerçekleşebildiğini göstermektedir.

Çocuklukta Çalışma Deneyimi: Yapısal Bir Kırılma Alanı

Araştırma bulguları, yetişkinlerin önemli bir bölümünün çocukluk döneminde çalışma deneyimi yaşadığını göstermektedir. Katılımcıların %40,2'si 18 yaşından küçükken bir işte çalıştığını belirtmiştir. Bu oran, çocuk emeğinin istisnai bir deneyimden ziyade, belirli toplumsal koşullar altında yaygınlaşan yapısal bir olgu olduğunu düşündürmektedir.

Çocuklukta çalışma deneyimi, cinsiyet temelinde keskin biçimde ayrılmaktadır. Erkek katılımcıların %72'si çocukken çalıştığını ifade ederken, kadın katılımcılarda bu oran %25,5 düzeyindedir. Bu durum, çocuk emeğinin toplumsal cinsiyet rolleriyle yakından ilişkili olduğunu ve erkek çocukların daha erken yaşlarda üretim süreçlerine dâhil edildiğini ortaya koymaktadır. Çalışma biçimleri incelendiğinde ise tarım/hayvancılık, aile işi ve sokak/enformel çalışma biçimlerinin öne çıktığı görülmektedir. Bu bulgular, çocuklukta çalışmanın çoğunlukla enformel ve güvencesiz alanlarda gerçekleştiğini göstermektedir.

Çocukluk Algısında Hak Vurgusu ve Çift Yönlü Etki Algısı

Araştırmada yer alan tutum soruları, katılımcıların çocukluk algısında güçlü bir hak vurgusunun bulunduğunu ortaya koymaktadır. Katılımcıların büyük bir çoğunluğu, çocukluğun yetişkin sorumluluklarından uzak bir yaşam dönemi olduğu ve çocukların temel görevinin çalışmak değil çocukluklarını yaşamak olduğu görüşüne katılmaktadır. Bununla birlikte, çocukların sorumluluk almasının onları hayata hazırladığı ya da belirli koşullarda çalışmasının kabul edilebilir olduğu yönündeki değerlendirmeler, çocukluk algısının **hak temelli yaklaşım ile pratik beklentiler arasında çift yönlü bir etki alanı içinde kurulduğunu** göstermektedir.

Bu durum, çocukluğun hem korunması gereken bir hak alanı olarak tanımlandığını hem de geleceğe hazırlık süreciyle ilişkilendirilebildiğini ortaya koymaktadır. Araştırma bulguları, çocukluğun normatif olarak idealize edilen bir dönem olarak algılanmasına rağmen, pratikte çocuklara erken yaşta sorumluluk ve yük atfedildiğini göstermektedir.

Bu çerçevede katılımcılara yöneltilen “**Bir çocuğun çalışmaya başlaması için uygun yaş sizce kaçtır?**” sorusu, çocukluk algısının hangi yaş eşiği üzerinden kurulduğunu göstermesi bakımından önemlidir. Katılımcıların %67,6'sı çocukların **18 yaş ve sonrasında** çalışmasının uygun olduğunu belirtirken, %23,2'si bu yaş sınırını **16–17 yaş**, %7,8'i **13–15 yaş**, %1,3'ü ise **10–12 yaş** olarak ifade etmiştir. Bu dağılım, katılımcıların büyük çoğunluğunun çocukların çalışma yaşamına çocukluk döneminin tamamlanmasının ardından dâhil olmasını uygun gördüğünü göstermektedir.

Bu değerlendirmeler, katılımcıların kendi çocukluk deneyimleriyle birlikte okunduğunda anlamlı bir karşılaştırma zemini sunmaktadır. Araştırmada çocukken çalıştığını belirten katılımcıların çalışma deneyimlerinin %41,5'inin **11–14 yaş**, %37,4'ünün **15–17 yaş** aralığında başladığı; **çalışmaya başlama yaş ortalamasının** ise **12,40** olduğu görülmektedir. Bu bulgu, katılımcıların büyük bir

bölümünün kendi çocukluklarında, bugün uygun gördükleri yaş sınırlarının oldukça altında bir çalışma deneyimi yaşadıklarını ortaya koymaktadır.

“Yanıtınızın Nedenini Kısaca Açıklar Mısınız?” Sorusu: Nicel Bulguları Derinleştiren Nitel Katman

Araştırma kapsamında katılımcılara yöneltilen **“Sizce Çocukluk Döneminde Yaşanan Zorlukların, Çocuğun Geleceği Açısından Bir Etkisi Var Mıdır?”** sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde, katılımcıların **%94,1’inin** çocuklukta yaşanan zorlukların bireyin geleceği üzerinde etkili olduğu görüşünde birleştiği görülmektedir. Bu sorunun hemen ardından yöneltilen **“Yanıtınızın Nedenini Kısaca Açıklar Mısınız?”** sorusu ise, nicel bulguların arka planındaki anlamlandırma biçimlerini görünür kılmak amacıyla kullanılmış; bu sayede katılımcıların çocukluk deneyimlerini ve değerlendirmelerini kendi ifadeleriyle aktarmalarına imkân tanımıştır.

Bu bölümde yer alan alıntılar ve tematik okumalar, araştırmanın nicel omurgasını değiştirmeksizin; sayısal eğilimlerin arkasında hangi deneyim ve gerekçelerin işletildiğini anlamaya katkı sunmaktadır. Katılımcı yanıtlarında özellikle çocukluk deneyimlerinin kendilik algısı ve dünyayla kurulan ilişkiyi şekillendirdiği, erken sorumluluk ve çalışma deneyimlerinin çocuk olma hâlini sınırlandırabildiği, maddi koşulların çocukluk deneyimlerini belirgin biçimde etkilediği ve çocuklukta yaşanan zorlukların psikolojik etkilerinin yetişkinlikte de sürdüğü yönünde vurgular öne çıkmaktadır.

Bu nitel katman, raporun önceki bölümlerinde yer alan nicel bulgularla birlikte okunduğunda; çocukluğun katılımcılar tarafından güçlü biçimde **“hak”** alanı olarak değerlendirildiğini, buna karşılık bazı değerlendirmelerde zorluk ve sorumluluğun **“hayata hazırlık”** ile ilişkilendirilebildiğini göstermektedir. Ancak alıntılarda sıklıkla vurgulanan **“telafi edilemezlik”, “erken olgunlaşma”** ve **“kalıcı psikolojik yük”** gibi ifadeler, çocukluk zorluklarının tüm koşullarda meşrulaştırılabilir görülmediğine işaret etmektedir.

Bu nedenle açık uçlu yanıtlar, raporda yalnızca örnek cümleler olarak değil; katılımcıların çocukluk deneyimlerine ve bugünün çocukluğuna ilişkin değerlendirmelerine eşlik eden gerekçeleri görünür kılan, nicel bulguları derinleştiren analitik bir tamamlayıcı olarak ele alınmıştır.

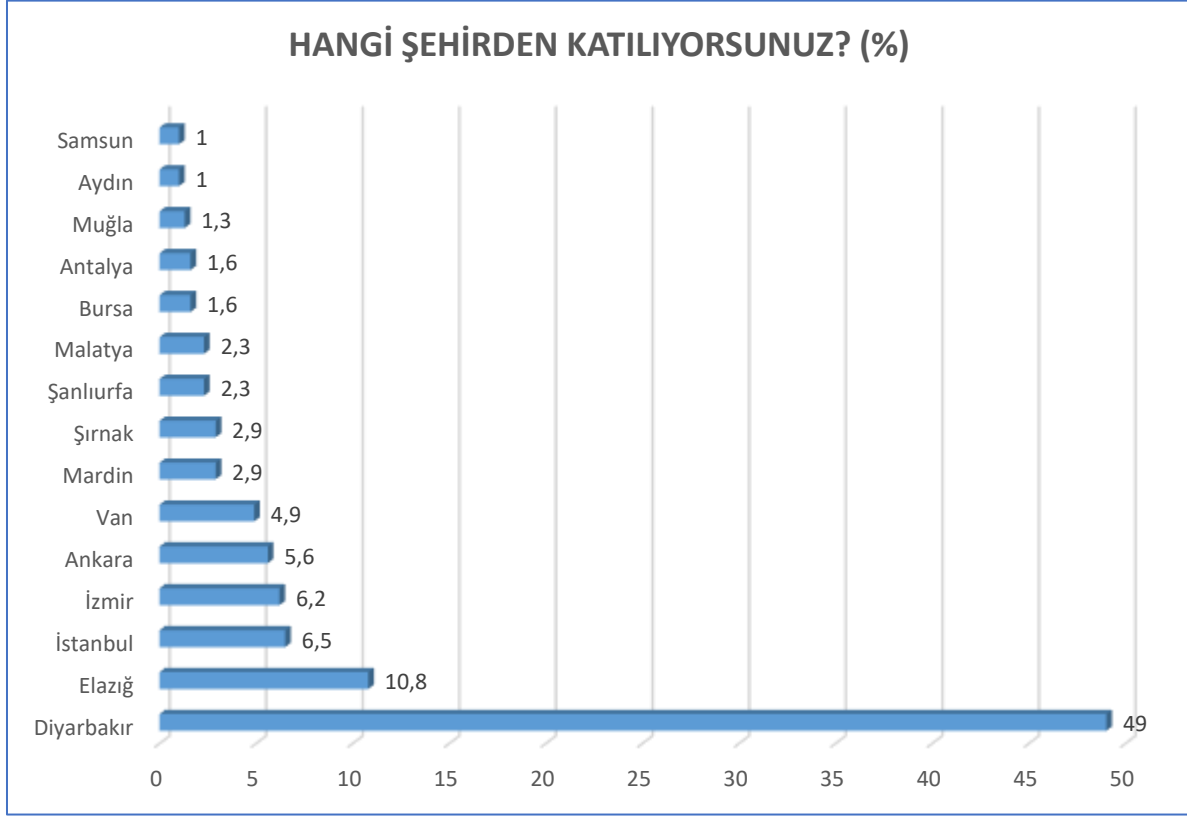
Sonuç olarak;

Bu çalışma, yetişkinlerin kendi çocukluk deneyimleri ile bugünün çocukluğuna ilişkin değerlendirmeleri arasında güçlü bir ilişki bulunduğunu ortaya koymaktadır. Bulgular, çocukluğun normatif düzeyde büyük ölçüde bir hak alanı olarak tanımlandığını; ancak yaşanmış deneyimler ve pratik beklentiler söz konusu olduğunda, erken sorumluluk ve çalışma gibi unsurların çocukluk deneyiminin parçası hâline gelebildiğini göstermektedir. Özellikle çocukların çalışmaya başlaması için uygun görülen yaş ile katılımcıların kendi ilk çalışma yaşları arasındaki fark, çocukluk algısının ideal tanımlar ile yaşanmış deneyimler arasında şekillendiğine işaret etmektedir.

Araştırma ayrıca çocukluk algısının toplumsal cinsiyet, eğitim düzeyi, medeni durum ve sivil toplumla ilişki gibi değişkenler üzerinden farklılaştığını göstermektedir. Açık uçlu yanıtlar aracılığıyla görünür kılınan deneyim anlatıları, çocuklukta yaşanan zorlukların uzun vadeli etkilerine dair güçlü bir farkındalık bulunduğunu ortaya koymakta; çocukluğun tekil ve homojen bir dönemden ziyade, toplumsal koşullar içinde kurulan çok katmanlı bir deneyim alanı olduğunu teyit etmektedir.

Raporun devam eden bölümlerinde, elde edilen bulgular tablo ve grafikler aracılığıyla ayrıntılı biçimde sunulmuştur.

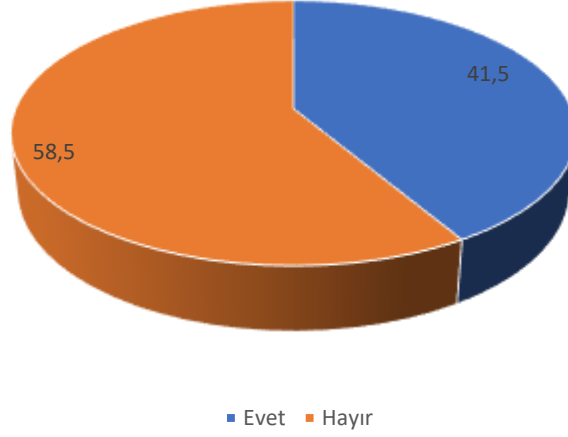
II. DEMOGRAFİK VERİLER

Araştırma grubunun **Şehir** dağılımına bakıldığında, katılımcıların %49'u **Diyarbakır**, %10,8'i **Elazığ**, %6,5'i **İstanbul**, %6,2'si **İzmir**, %5,6'sı **Ankara**, %4,9'u **Van** şehirlerinden katılmıştır.

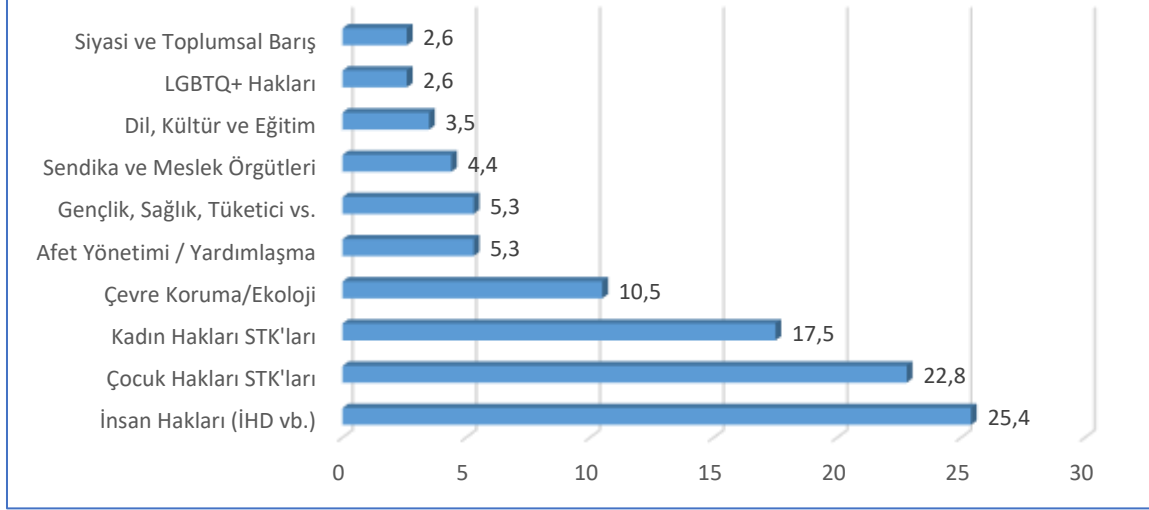
Yanıtların detayları grafikte verilmiştir.

**HERHANGİ BİR SİVİL TOPLUM KURULUŞUNDA (STK)
ÇALIŞIYOR MUSUNUZ VEYA GÖNÜLLÜSÜ MÜSÜNÜZ? (%)**

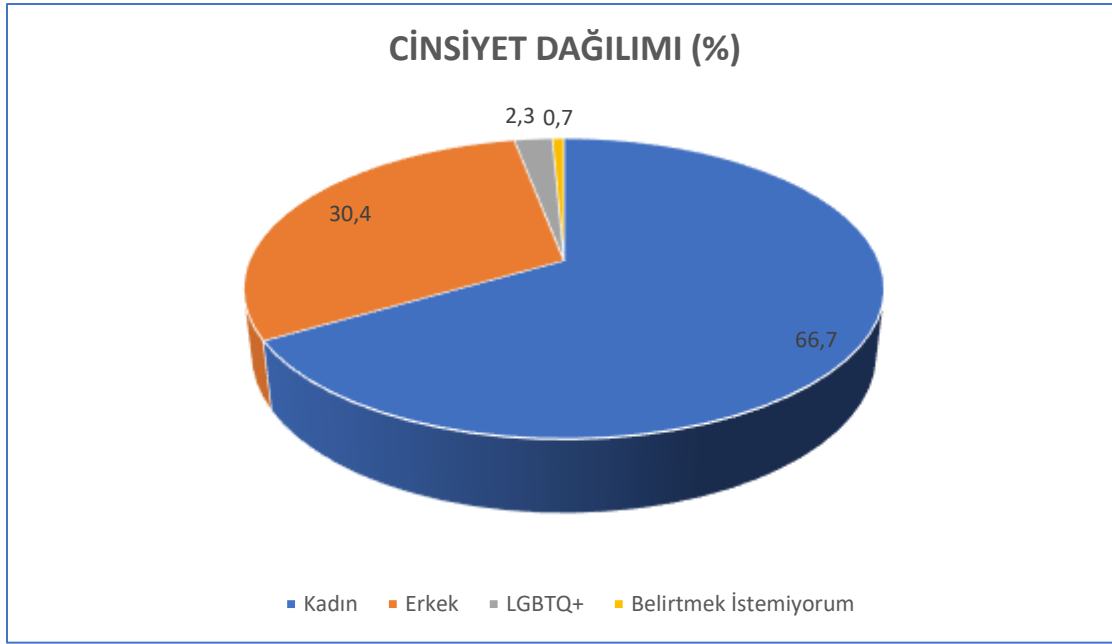
Araştırma grubuna yöneltilen **Herhangi Bir Sivil Toplum Kuruluşunda (STK) Çalışıyor Musunuz veya Gönüllüsü Müsünüz?** sorusuna katılımcıların %58,5'i **Evet**, %41,5'i **Hayır** yanıtlarını vermişlerdir.

HANGİ ALANDA FAALİYET GÖSTEREN BİR STK'DA ÇALIŞIYOR VEYA GÖNÜLLÜLÜK YAPIYORSUNUZ? (%)

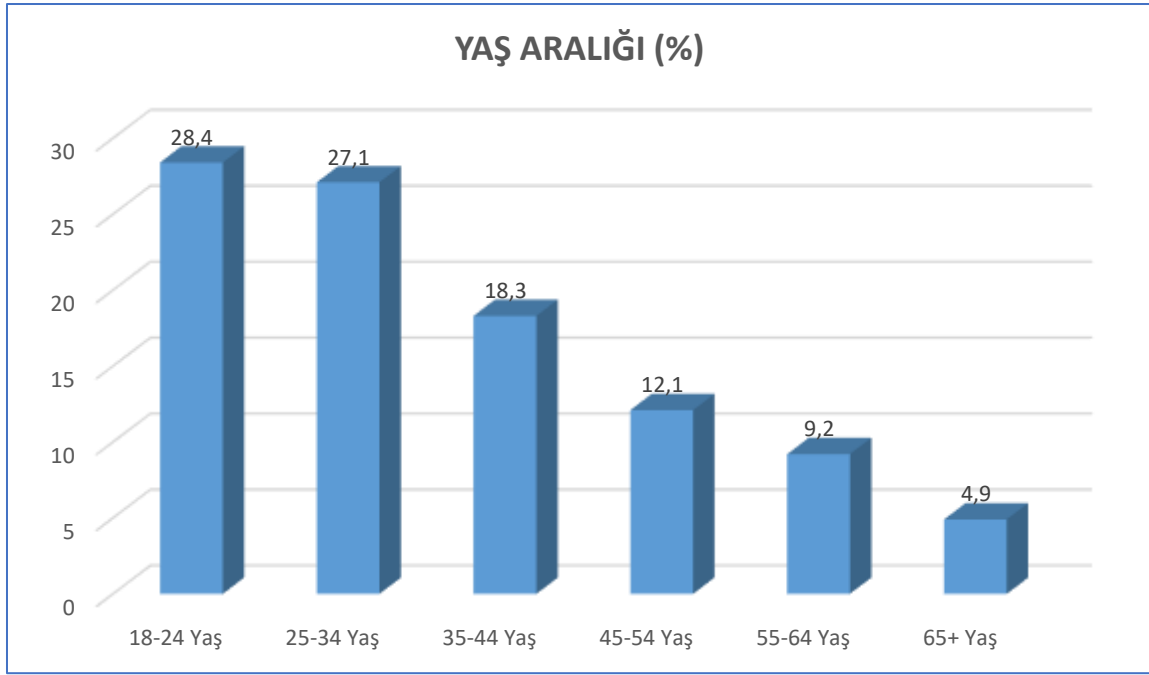

Araştırma grubuna yöneltilen **Hangi Alanda Faaliyet Gösteren Bir STK'da Çalışıyor veya Gönüllülük Yapıyorsunuz?** sorusuna herhangi bir STK'da çalışan veya gönüllüsü olan katılımcıların %25,4'ü **İnsan Hakları (İHD vb.)**, %22,8'i **Çocuk Hakları STK'ları**, %17,5'i **Kadın Hakları STK'ları**, %10,5'i **Çevre Koruma/Ekoloji** yanıtlarını vermişlerdir.

Yanıtların detayları grafikte verilmiştir.

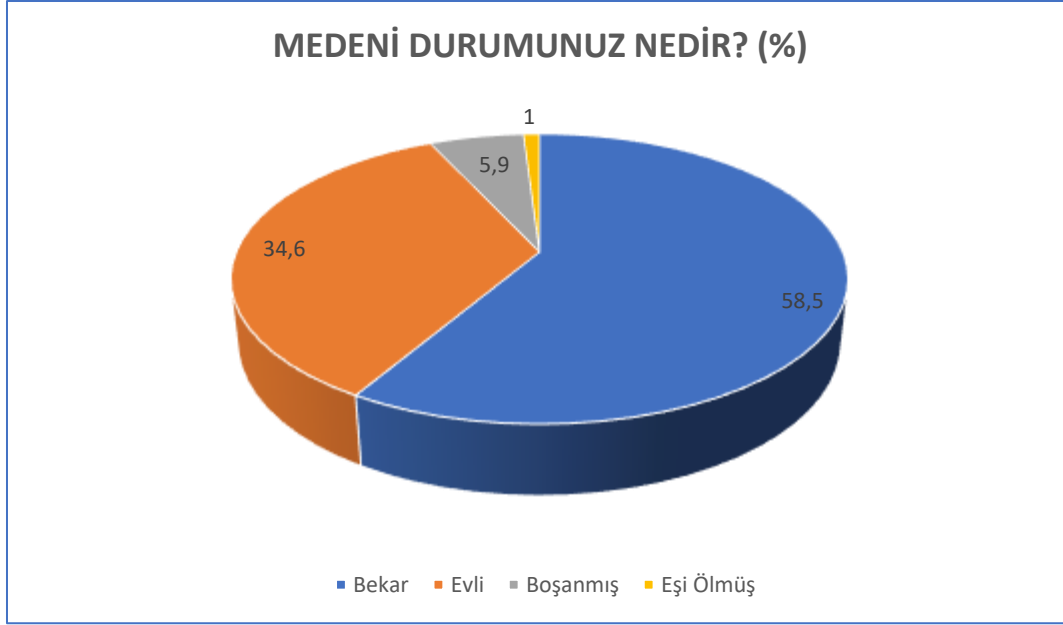

Araştırma grubunun **Cinsiyet** dağılımına bakıldığında %66,7'si **Kadın**, %30,4'ü **Erkek**, %2,3'ü **LGBTQ+**, %07'si ise **Belirtmek İstemeyen** katılımcılardan oluşmaktadır.

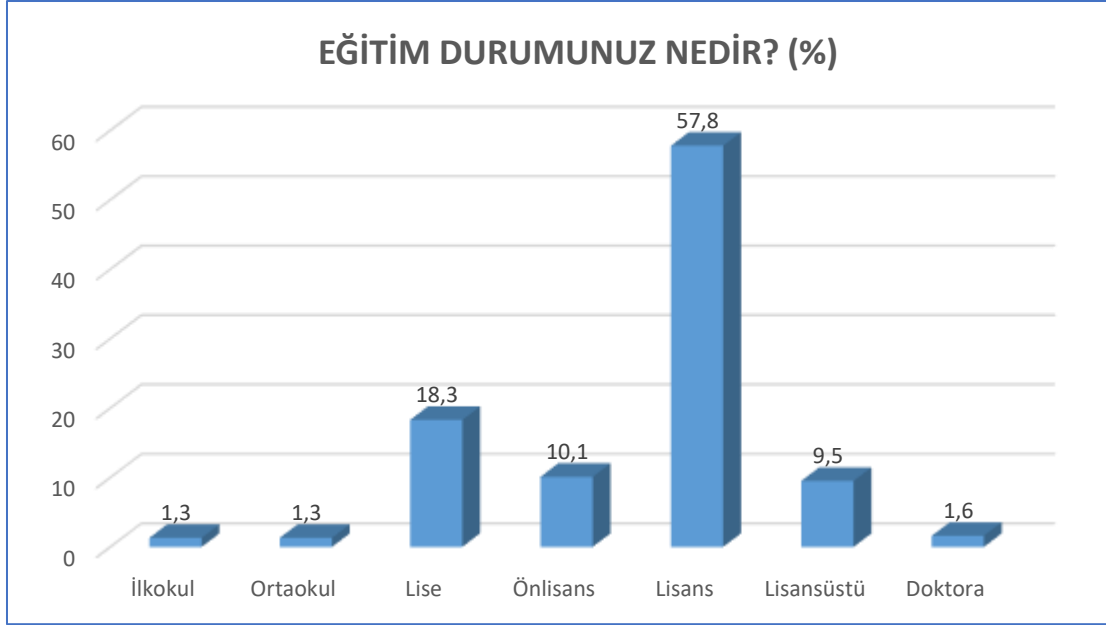

Araştırma grubunun **Yaş Aralığı** dağılımına bakıldığında %28,4'ü **18-24 Yaş**, %27,1'i **25-34 Yaş**, %18,3'ü **35-44 Yaş**, %12,1'i **45-54 Yaş**, %9,2'si **55-64 Yaş**, %4,9'u **65+ Yaş** katılımcılardan oluşmaktadır.

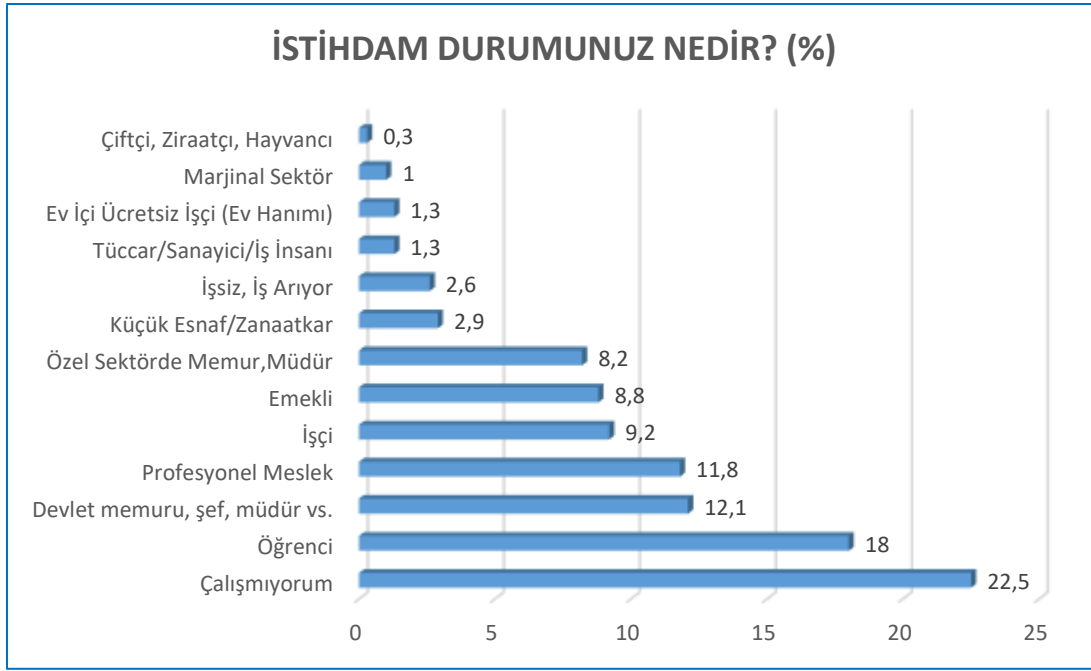
Araştırma grubunun **Yaş Ortalaması** 35,93 olarak ölçülmüştür.

Araştırma grubuna yöneltilen **Medeni Durumunuz Nedir?** sorusuna katılımcıların %34,6'sı **Evli**, %58,5'i **Bekar**, %5,9'u **Boşanmış**, %1'i **Eşi Ölmüş** yanıtlarını vermişlerdir.

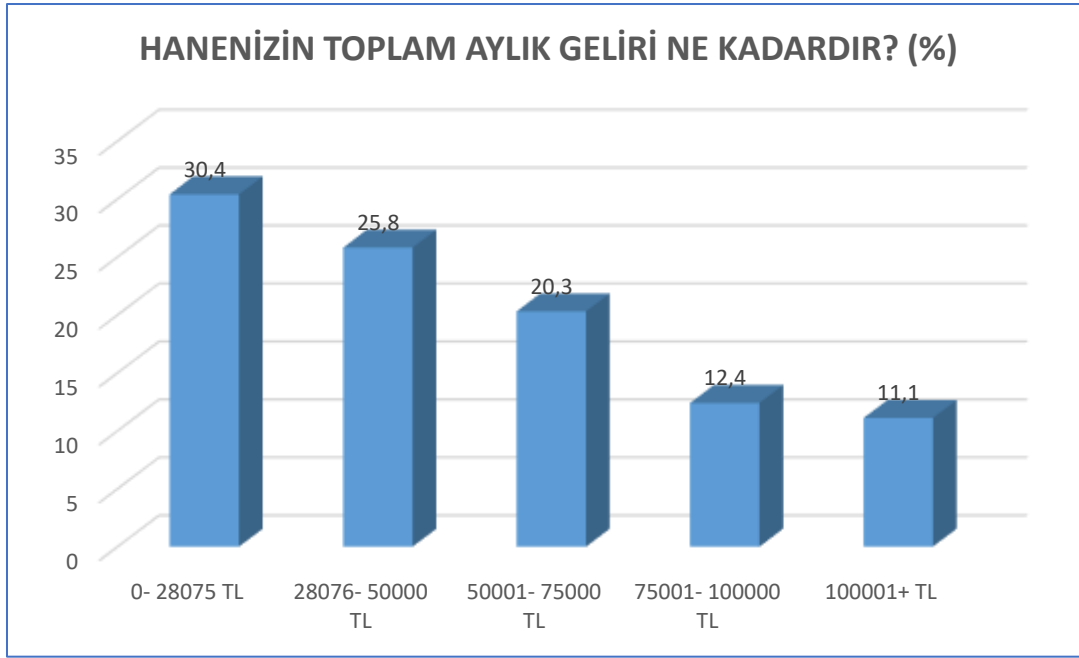

Araştırma grubuna yöneltilen **Eğitim Durumunuz Nedir?** sorusuna katılımcıların %1,3'ü **İlkokul Mezunu**, %1,3'ü **Ortaokul Mezunu**, %18,3'ü **Lise Mezunu**, %10,1'i **Önlisans Mezunu**, %57,8'i **Lisans Mezunu**, %9,5'i **Lisansüstü Mezunu**, %1,6'sı **Doktora Mezunu** yanıtlarını vermişlerdir.

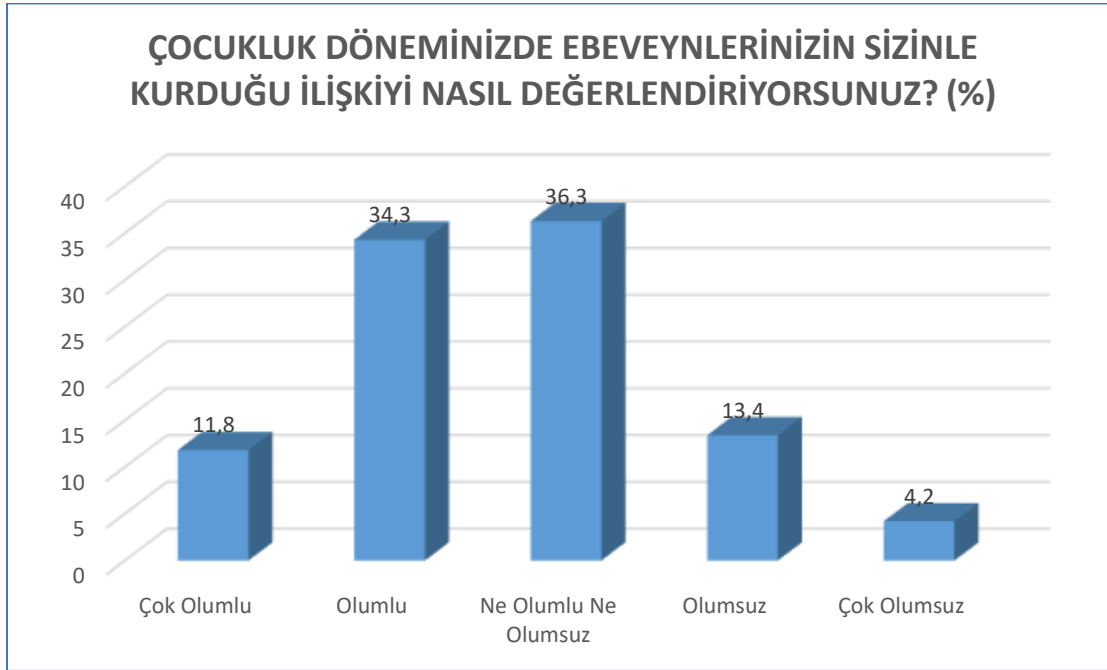
Araştırma grubuna yöneltilen **İstihdam Durumunuz Nedir?** sorusuna katılımcıların %22,5'i **Çalışmıyorum**, %18'i **Öğrenci**, %12,1'i **Devlet Memuru, Şef, Müdür vs.** %11,8'i **Profesyonel Meslek**, %9,2'si **İşçi**, %8,8'i **Emekli**, %8,2'si **Özel Sektörde Memur, Müdür** yanıtlarını vermişlerdir.

Yanıtların detayları grafikte verilmiştir.

Araştırma grubuna yöneltilen **Hanenizin Toplam Aylık Geliri Ne Kadardır?** sorusuna katılımcıların %30,4'ü **0-28075 TL**, %25,8'i **28076-50000 TL**, %20,3'ü **50001-75000 TL**, %12,4'ü **75001-100000 TL**, %11,1'i **100001+** yanıtlarını vermişlerdir.

III. KATILIMCININ KENDİ ÇOCUKLUK DENEYİMİ

Araştırma grubuna yöneltilen **Çocukluk Döneminizde Ebeveynlerinizin Sizinle Kurduğu İlişkiyi Nasıl Değerlendiriyorsunuz?** sorusuna katılımcıların %11,8'i **Çok Olumlu**, %34,3'ü **Olumlu**, %36,3'ü **Ne Olumlu Ne Olumsuz**, %13,4'ü **Olumsuz**, %4,2'si **Çok Olumsuz** yanıtlarını vermişlerdir.

ÇOCUKLUK DÖNEMİNİZDE EBEVEYNLERİNİZİN SİZİNLE KURDUĞU İLİŞKİYİ NASIL DEĞERLENDİRİYORSUNUZ? * HERHANGİ BİR SİVİL TOPLUM KURULUŞUNDA (STK) ÇALIŞIYOR MUSUNUZ VEYA GÖNÜLLÜSÜ MÜSÜNÜZ? (%)				
		HERHANGİ BİR SİVİL TOPLUM KURULUŞUNDA (STK) ÇALIŞIYOR MUSUNUZ VEYA GÖNÜLLÜSÜ MÜSÜNÜZ? (%)		TOPLAM
		Evet	Hayır	
ÇOCUKLUK DÖNEMİNİZDE EBEVEYNLERİNİZİN SİZİNLE KURDUĞU İLİŞKİYİ NASIL DEĞERLENDİRİYORSUNUZ?	Çok Olumlu	11,00%	12,30%	11,80%
	Olumlu	33,10%	35,20%	34,30%
	Ne Olumlu Ne Olumsuz	34,60%	37,40%	36,30%
	Olumsuz	15,70%	11,70%	13,40%
	Çok Olumsuz	5,50%	3,40%	4,20%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Çocukluk Döneminizde Ebeveynlerinizin Sizinle Kurduğu İlişkiyi Nasıl Değerlendiriyorsunuz?** sorusunun **Herhangi bir Sivil Toplum Kuruluşunda (STK) Çalışıyor Musunuz veya Gönüllüsü Müsünüz?** sorusuyla karşılaştırmasına baktığımızda;

STK'da çalışan ya da gönüllü olan katılımcıların, %11'i **Çok Olumlu**, %33,1'i **Olumlu**, %34,6'sı **Ne Olumlu Ne Olumsuz**, %15,7'si **Olumsuz**, %5,5'i **Çok Olumsuz**;

STK'da çalışmayan ya da gönüllü olmayan katılımcıların, %12,3'ü **Çok Olumlu**, %35,2'si **Olumlu**, %37,4'ü **Ne Olumlu Ne Olumsuz**, %11,7'si **Olumsuz**, %3,4'ü **Çok Olumsuz** yanıtlarını vermişlerdir.

ÇOCUKLUK DÖNEMİNİZDE EBEVEYNLERİNİZİN SİZİNLE KURDUĞU İLİŞKİYİ NASIL DEĞERLENDİRİYORSUNUZ? * CİNSİYET (%)						
		CİNSİYET (%)				TOPLAM
		Kadın	Erkek	LGBTQ+	Belirtmek İstemiyorum	
ÇOCUKLUK DÖNEMİNİZDE EBEVEYNLERİNİZİN SİZİNLE KURDUĞU İLİŞKİYİ NASIL DEĞERLENDİRİYORSUNUZ?	Çok Olumlu	12,30%	11,80%			11,80%
	Olumlu	31,90%	41,90%	14,30%		34,30%
	Ne Olumlu Ne Olumsuz	38,20%	33,30%	14,30%	50,00%	36,30%
	Olumsuz	14,20%	9,70%	28,60%	50,00%	13,40%
	Çok Olumsuz	3,40%	3,20%	42,90%		4,20%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Çocukluk Döneminizde Ebeveynlerinizin Sizinle Kurduğu İlişkiyi Nasıl Değerlendiriyorsunuz?** sorusunun **Cinsiyet** karşılaştırmasına baktığımızda;

Kadın katılımcıların, %12,3'ü **Çok Olumlu**, %31,9'u **Olumlu**, %38,2'si **Ne Olumlu Ne Olumsuz**, %14,2'si **Olumsuz**, %3,4'ü **Çok Olumsuz**;

Erkek katılımcıların, %11,8'i **Çok Olumlu**, %41,9'u **Olumlu**, %33,3'ü **Ne Olumlu Ne Olumsuz**, %9,7'si **Olumsuz**, %3,2'si **Çok Olumsuz**;

LGBTQ+ katılımcıların, %14,3'ü **Olumlu**, %14,3'ü **Ne Olumlu Ne Olumsuz**, %28,6'sı **Olumsuz**, %42,9'u **Çok Olumsuz**;

Cinsiyetini Belirtmek İstemeyen katılımcıların, %50'si **Ne Olumlu Ne Olumsuz**, %50'si **Olumsuz** yanıtlarını vermişlerdir.

ÇOCUKLUK DÖNEMİNİZDE EBEVEYNLERİNİZİN SİZİNLE KURDUĞU İLİŞKİYİ NASIL DEĞERLENDİRİYORSUNUZ? *MEDENİ DURUM (%)						
		MEDENİ DURUM (%)				TOPLAM
		Evli	Bekar	Boşanmış	Eşi Ölmüş	
ÇOCUKLUK DÖNEMİNİZDE EBEVEYNLERİNİZİN SİZİNLE KURDUĞU İLİŞKİYİ NASIL DEĞERLENDİRİYORSUNUZ?	Çok Olumlu	12,30%	10,60%	22,20%		11,80%
	Olumlu	34,00%	36,30%	22,20%		34,30%
	Ne Olumlu Ne Olumsuz	40,60%	33,00%	38,90%	66,70%	36,30%
	Olumsuz	10,40%	15,10%	11,10%	33,30%	13,40%
	Çok Olumsuz	2,80%	5,00%	5,60%		4,20%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Çocukluk Döneminizde Ebeveynlerinizin Sizinle Kurduğu İlişkiyi Nasıl Değerlendiriyorsunuz?** sorusunun **Medeni Durum** karşılaştırmasına baktığımızda;

Evli katılımcıların, %12,3'ü **Çok Olumlu**, %34'ü **Olumlu**, %40,6'sı **Ne Olumlu Ne Olumsuz**, %10,4'ü **Olumsuz**, %2,8'i **Çok Olumsuz**;

Bekâr katılımcıların, %10,6'sı **Çok Olumlu**, %36,3'ü **Olumlu**, %33'ü **Ne Olumlu Ne Olumsuz**, %15,1'i **Olumsuz**, %5'i **Çok Olumsuz**;

Boşanmış katılımcıların, %22,2'si **Çok Olumlu**, %22,2'si **Olumlu**, %38,9'u **Ne Olumlu Ne Olumsuz**, %11,1'i **Olumsuz**, %5,6'sı **Çok Olumsuz**;

Eşi Ölmüş katılımcıların, %66,7'si **Ne Olumlu Ne Olumsuz**, %33,3'ü **Olumsuz** yanıtlarını vermişlerdir.

ÇOCUKLUK DÖNEMİNİZDE EBEVEYNLERİNİZİN SİZİNLE KURDUĞU İLİŞKİYİ NASIL DEĞERLENDİRİYORSUNUZ? * EĞİTİM DURUMU (%)									
		EĞİTİM DURUMU (%)							TOPLAM
		İlkokul	Ortaokul	Lise	Önlisans	Lisans	Lisansüstü	Doktora	
ÇOCUKLUK DÖNEMİNİZDE EBEVEYNLERİNİZİN SİZİNLE KURDUĞU İLİŞKİYİ NASIL DEĞERLENDİRİYORSUNUZ?	Çok Olumlu		25,00%	17,90%	6,50%	11,30%	10,30%		11,80%
	Olumlu	50,00%	25,00%	25,00%	41,90%	34,50%	41,40%	40,00%	34,30%
	Ne Olumlu Ne Olumsuz	50,00%	50,00%	39,30%	35,50%	34,50%	37,90%	40,00%	36,30%
	Olumsuz			8,90%	12,90%	16,90%	6,90%		13,40%
	Çok Olumsuz			8,90%	3,20%	2,80%	3,40%	20,00%	4,20%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Çocukluk Döneminizde Ebeveynlerinizin Sizinle Kurduğu İlişkiyi Nasıl Değerlendiriyorsunuz?** sorusunun **Eğitim Durumu** karşılaştırmasına baktığımızda;

İlkokul mezunu katılımcıların, %50'si **Olumlu**, %50'si **Ne Olumlu Ne Olumsuz**;

Ortaokul mezunu katılımcıların, %25'i **Çok Olumlu**, %25'i **Olumlu**, %50'si **Ne Olumlu Ne Olumsuz**

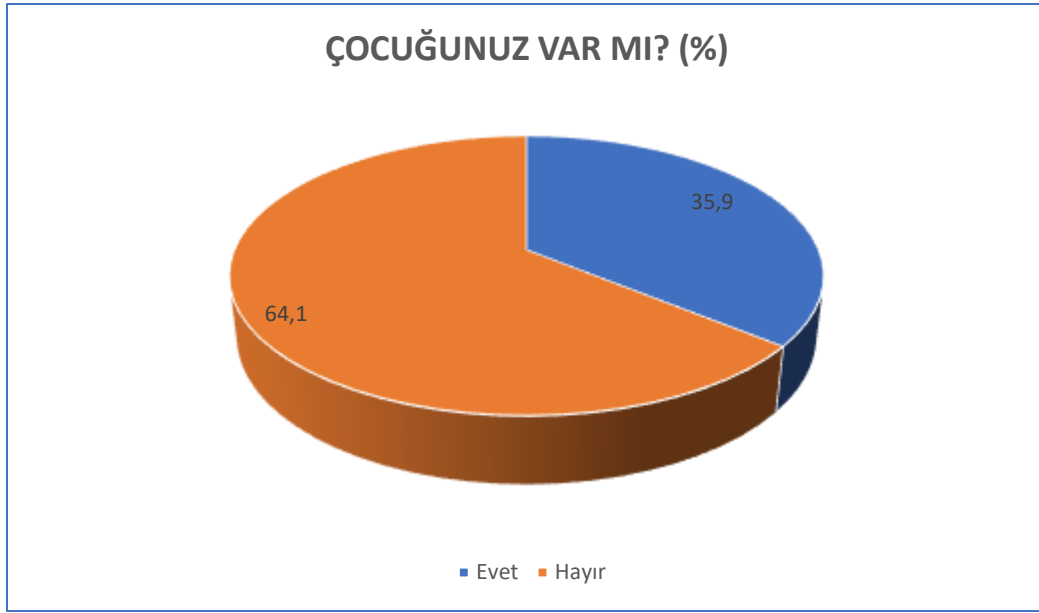
Lise mezunu katılımcıların, %17,9'u **Çok Olumlu**, %25'i **Olumlu**, %39,3'ü **Ne Olumlu Ne Olumsuz**, %8,9'u **Olumsuz**, %8,9'u **Çok Olumsuz**;

Önlisans mezunu katılımcıların, %6,5'i **Çok Olumlu**, %41,9'u **Olumlu**, %35,5'i **Ne Olumlu Ne Olumsuz**, %12,9'u **Olumsuz**, %3,2'si **Çok Olumsuz**;

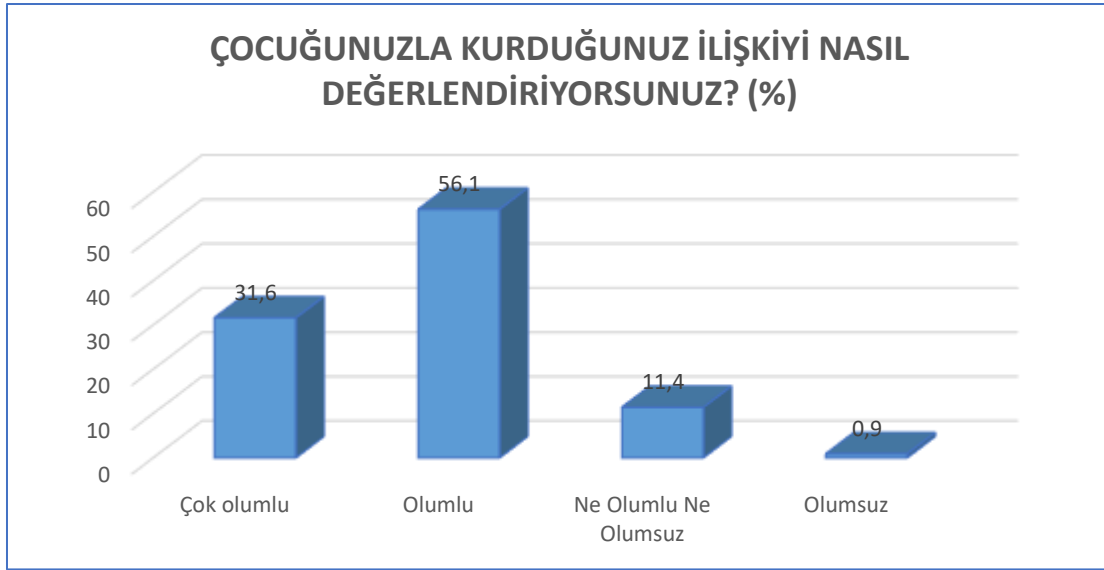
Lisans mezunu katılımcıların, %11,3'ü **Çok Olumlu**, %34,5'i **Olumlu**, %34,5'i **Ne Olumlu Ne Olumsuz**, %16,9'u **Olumsuz**, %2,8'i **Çok Olumsuz**;

Lisansüstü mezunu katılımcıların, %10,3'ü **Çok Olumlu**, %41,4'ü **Olumlu**, %37,9'u **Ne Olumlu Ne Olumsuz**, %6,9'u **Olumsuz**, %3,4'ü **Çok Olumsuz**;

Doktora mezunu katılımcıların, %11,8'i **Çok Olumlu**, %40'ı **Olumlu**, %40'ı **Ne Olumlu Ne Olumsuz**, %20'si **Olumsuz**, %4,2'si **Çok Olumsuz** yanıtlarını vermişlerdir.

Araştırma grubuna yöneltilen **Çocuğunuz Var Mı?** sorusuna katılımcıların %35,9'u **Evet**, %64,1'i **Hayır** yanıtlarını vermişlerdir.

Araştırma grubuna yöneltilen **Çocuğunuzla Kurduğunuz İlişkiyi Nasıl Değerlendiriyorsunuz?** sorusuna çocuğu olan katılımcıların %31,6'sı **Çok Olumlu**, %56,1'i **Olumlu**, %11,4'ü **Ne Olumlu Ne Olumsuz**, %0,9'u **Olumsuz** yanıtlarını vermişlerdir.

ÇOCUĞUNUZLA KURDUĞUNUZ İLİŞKİYİ NASIL DEĞERLENDİRİYORSUNUZ? * HERHANGİ BİR SİVİL TOPLUM KURULUŞUNDA (STK) ÇALIŞIYOR MUSUNUZ VEYA GÖNÜLLÜSÜ MÜSÜNÜZ? (%)				
		HERHANGİ BİR SİVİL TOPLUM KURULUŞUNDA (STK) ÇALIŞIYOR MUSUNUZ VEYA GÖNÜLLÜSÜ MÜSÜNÜZ? (%)		TOPLAM
		Evet	Hayır	
ÇOCUĞUNUZLA KURDUĞUNUZ İLİŞKİYİ NASIL DEĞERLENDİRİYORSUNUZ?	Çok Olumlu	17,50%	45,60%	31,60%
	Olumlu	68,40%	43,90%	56,10%
	Ne Olumlu Ne Olumsuz	12,30%	10,50%	11,40%
	Olumsuz	1,80%		0,90%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Çocuğunuzla Kurduğunuz İlişkiyi Nasıl Değerlendiriyorsunuz?** sorusunun **Herhangi bir Sivil Toplum Kuruluşunda (STK) Çalışıyor Musunuz veya Gönüllüsü Müsünüz?** sorusuyla karşılaştırmasına baktığımızda;

STK'da çalışan ya da gönüllü olan katılımcıların, %17,5'i **Çok Olumlu**, %68,4'ü **Olumlu**, %12,3'ü **Ne Olumlu Ne Olumsuz**, %1,8'i **Olumsuz**;

STK'da çalışmayan ya da gönüllü olmayan katılımcıların, %45,6'sı **Çok Olumlu**, %43,9'u **Olumlu**, %10,5'i **Ne Olumlu Ne Olumsuz** yanıtlarını vermişlerdir.

ÇOCUĞUNUZLA KURDUĞUNUZ İLİŞKİYİ NASIL DEĞERLENDİRİYORSUNUZ? * CİNSİYET (%)					
		CİNSİYET (%)			
		Kadın	Erkek	LGBTQ+	TOPLAM
ÇOCUĞUNUZLA KURDUĞUNUZ İLİŞKİYİ NASIL DEĞERLENDİRİYORSUNUZ?	Çok Olumlu	28,40%	37,00%		31,60%
	Olumlu	59,70%	50,00%	100,00%	56,10%
	Ne Olumlu Ne Olumsuz	11,90%	10,90%		11,40%
	Olumsuz		2,20%		0,90%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Çocuğunuzla Kurduğunuz İlişkiyi Nasıl Değerlendiriyorsunuz?** sorusunun **Cinsiyet** karşılaştırmasına baktığımızda;

Kadın katılımcıların, %28,4'ü **Çok Olumlu**, %59,7'si **Olumlu**, %11,9'u **Ne Olumlu Ne Olumsuz**;

Erkek katılımcıların, %37'si **Çok Olumlu**, %50'si **Olumlu**, %10,9'u **Ne Olumlu Ne Olumsuz**, %2,2'si **Olumsuz**;

LGBTQ+ katılımcıların, %100'ü **Olumlu** yanıtlarını vermişlerdir.

ÇOCUĞUNUZLA KURDUĞUNUZ İLİŞKİYİ NASIL DEĞERLENDİRİYORSUNUZ? *MEDENİ DURUM (%)						
		MEDENİ DURUM (%)				TOPLAM
		Evli	Bekar	Boşanmış	Eşi Ölmüş	
ÇOCUĞUNUZLA KURDUĞUNUZ İLİŞKİYİ NASIL DEĞERLENDİRİYORSUNUZ?	Çok Olumlu	33,70%	28,60%	25,00%		31,60%
	Olumlu	56,50%	28,60%	66,70%	66,70%	56,10%
	Ne Olumlu Ne Olumsuz	8,70%	42,90%	8,30%	33,30%	11,40%
	Olumsuz	1,10%				0,90%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Çocuğunuzla Kurduğunuz İlişkiyi Nasıl Değerlendiriyorsunuz?** sorusunun **Medeni Durum** karşılaştırmasına baktığımızda;

Evli katılımcıların, %33,7'si **Çok Olumlu**, %56,5'i **Olumlu**, %8,7'si **Ne Olumlu Ne Olumsuz**, %1,1'i **Olumsuz**;

Bekâr katılımcıların, %28,6'sı **Çok Olumlu**, %28,6'sı **Olumlu**, %42,9'u **Ne Olumlu Ne Olumsuz**;

Boşanmış katılımcıların, %25'i **Çok Olumlu**, %66,7'si **Olumlu**, %8,3'ü **Ne Olumlu Ne Olumsuz**;

Eşi Ölmüş katılımcıların, %66,7'si **Olumlu**, %33,3'ü **Ne Olumlu Ne Olumsuz** yanıtlarını vermişlerdir.

ÇOCUĞUNUZLA KURDUĞUNUZ İLİŞKİYİ NASIL DEĞERLENDİRİYORSUNUZ? * EĞİTİM DURUMU (%)									
		EĞİTİM DURUMU (%)							TOPLAM
		İlkokul	Ortaokul	Lise	Önlisans	Lisans	Lisansüstü	Doktora	
ÇOCUĞUNUZLA KURDUĞUNUZ İLİŞKİYİ NASIL DEĞERLENDİRİYORSUNUZ?	Çok Olumlu			37,50%	36,40%	31,30%	40,00%		31,60%
	Olumlu	75,00%	50,00%	43,80%	54,50%	59,40%	46,70%	100,00%	56,10%
	Ne Olumlu Ne Olumsuz	25,00%	50,00%	18,80%	9,10%	7,80%	13,30%		11,40%
	Olumsuz					1,60%			0,90%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Çocuğunuzla Kurduğunuz İlişkiyi Nasıl Değerlendiriyorsunuz?** sorusunun **Eğitim Durumu** karşılaştırmasına baktığımızda;

İlkokul mezunu katılımcıların, %75'i **Olumlu**, %25'i **Ne Olumlu Ne Olumsuz**;

Ortaokul mezunu katılımcıların, %50'si **Olumlu**, %50'si **Ne Olumlu Ne Olumsuz**;

Lise mezunu katılımcıların, %37,5'i **Çok Olumlu**, %43,8'i **Olumlu**, %18,8'i **Ne Olumlu Ne Olumsuz**,

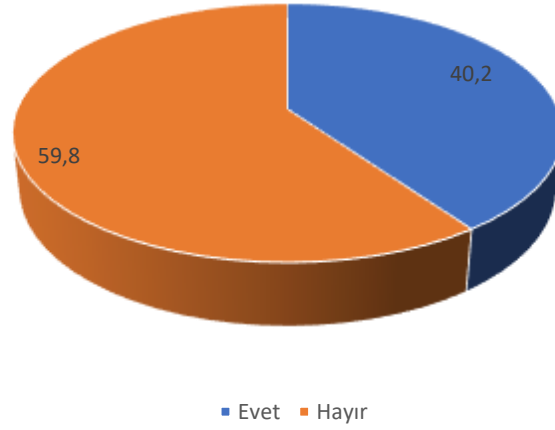
Önlisans mezunu katılımcıların, %36,4'ü **Çok Olumlu**, %54,5'i **Olumlu**, %9,1'i **Ne Olumlu Ne Olumsuz**;

Lisans mezunu katılımcıların, %31,3'ü **Çok Olumlu**, %59,4'ü **Olumlu**, %7,8'i **Ne Olumlu Ne Olumsuz**, %1,6'sı **Olumsuz**;

Lisansüstü mezunu katılımcıların, %40'ı **Çok Olumlu**, %46,7'si **Olumlu**, %13,3'ü **Ne Olumlu Ne Olumsuz**;

Doktora mezunu katılımcıların, %100'ü **Olumlu** yanıtlarını vermişlerdir.

18 YAŞINDAN KÜÇÜKKEN BİR İŞTE ÇALIŞTINIZ MI? (%)

Araştırma grubuna yöneltilen **18 Yaşından Küçükken Bir İşte Çalıştınız Mı?** sorusuna katılımcıların %35,9'u **Evet**, %64,1'i **Hayır** yanıtlarını vermişlerdir.

18 YAŞINDAN KÜÇÜKKEN BİR İŞTE ÇALIŞTINIZ MI? * HERHANGİ BİR SİVİL TOPLUM KURULUŞUNDA (STK) ÇALIŞIYOR MUSUNUZ VEYA GÖNÜLLÜSÜ MÜSÜNÜZ? (%)				
		HERHANGİ BİR SİVİL TOPLUM KURULUŞUNDA (STK) ÇALIŞIYOR MUSUNUZ VEYA GÖNÜLLÜSÜ MÜSÜNÜZ?		TOPLAM
		Evet	Hayır	
18 YAŞINDAN KÜÇÜKKEN BİR İŞTE ÇALIŞTINIZ MI?	Evet	45,70%	36,30%	40,20%
	Hayır	54,30%	63,70%	59,80%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **18 Yaşından Küçükken Bir İşte Çalıştınız Mı?** sorusunun **Herhangi bir Sivil Toplum Kuruluşunda (STK) Çalışıyor Musunuz veya Gönüllüsü Müsünüz?** sorusuyla karşılaştırmasına baktığımızda;

STK’da çalışan ya da gönüllü olan katılımcıların, %45,7’si **Evet**, %54,3’ü **Hayır**;

STK’da çalışmayan ya da gönüllü olmayan katılımcıların, %36,3’ü **Evet**, %63,7’si **Hayır** yanıtlarını vermişlerdir.

18 YAŞINDAN KÜÇÜKKEN BİR İŞTE ÇALIŞTINIZ MI? * CİNSİYET (%)						
		CİNSİYET (%)				TOPLAM
		Kadın	Erkek	LGBTQ+	Belirtmek istemiyorum	
18 YAŞINDAN KÜÇÜKKEN BİR İŞTE ÇALIŞTINIZ MI?	Evet	25,50%	72,00%	28,60%	100,00%	40,20%
	Hayır	74,50%	28,00%	71,40%		59,80%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **18 Yaşından Küçükken Bir İşte Çalıştınız Mı?** sorusunun **Cinsiyet** karşılaştırmasına baktığımızda;

Kadın katılımcıların, %25,5'i **Evet**, %74,5'i **Hayır**;

Erkek katılımcıların, %72'si **Evet**, %28'i **Hayır**;

LGBTQ+ katılımcıların, %28,6'sı **Evet**, %71,4'ü **Hayır**;

Cinsiyetini belirtmek istemeyen katılımcıların, %100'ü **Evet** yanıtlarını vermişlerdir.

18 YAŞINDAN KÜÇÜKKEN BİR İŞTE ÇALIŞTINIZ MI? * MEDENİ DURUM (%)						
		MEDENİ DURUM (%)				TOPLAM
		Evli	Bekar	Boşanmış	Eşi Ölmüş	
18 YAŞINDAN KÜÇÜKKEN BİR İŞTE ÇALIŞTINIZ MI?	Evet	46,20%	34,60%	61,10%	33,30%	40,20%
	Hayır	53,80%	65,40%	38,90%	66,70%	59,80%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **18 Yaşından Küçükken Bir İşte Çalıştınız mı?** sorusunun **Medeni Durum** karşılaştırmasına baktığımızda;

Evli katılımcıların, %46,2'si **Evet**, %53,8'i **Hayır**

Bekâr katılımcıların, %34,6'sı **Evet**, %65,4'ü **Hayır**

Boşanmış katılımcıların, %61,1'i **Evet**, %38,9'u **Hayır**

Eşi Ölmüş katılımcıların, %33,3'ü **Evet**, %66,7'si **Hayır** yanıtlarını vermişlerdir.

18 YAŞINDAN KÜÇÜKKEN BİR İŞTE ÇALIŞTINIZ MI? * EĞİTİM DURUMU (%)									
		EĞİTİM DURUMU (%)							TOPLAM
		İlkokul	Ortaokul	Lise	Önlisans	Lisans	Lisansüstü	Doktora	
18 YAŞINDAN KÜÇÜKKEN BİR İŞTE ÇALIŞTINIZ MI?	Evet	50,00%	50,00%	35,70%	38,70%	40,10%	48,30%	40,00%	40,20%
	Hayır	50,00%	50,00%	64,30%	61,30%	59,90%	51,70%	60,00%	59,80%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **18 Yaşından Küçükken Bir İşte Çalıştınız mı?** sorusunun **Eğitim Durumu** karşılaştırmasına baktığımızda;

İlkokul mezunu katılımcıların, %50'si **Evet**, %50'si **Hayır**

Ortaokul mezunu katılımcıların, %50'si **Evet**, %50'si **Hayır**

Lise mezunu katılımcıların, %35,7'si **Evet**, %64,3'ü **Hayır**

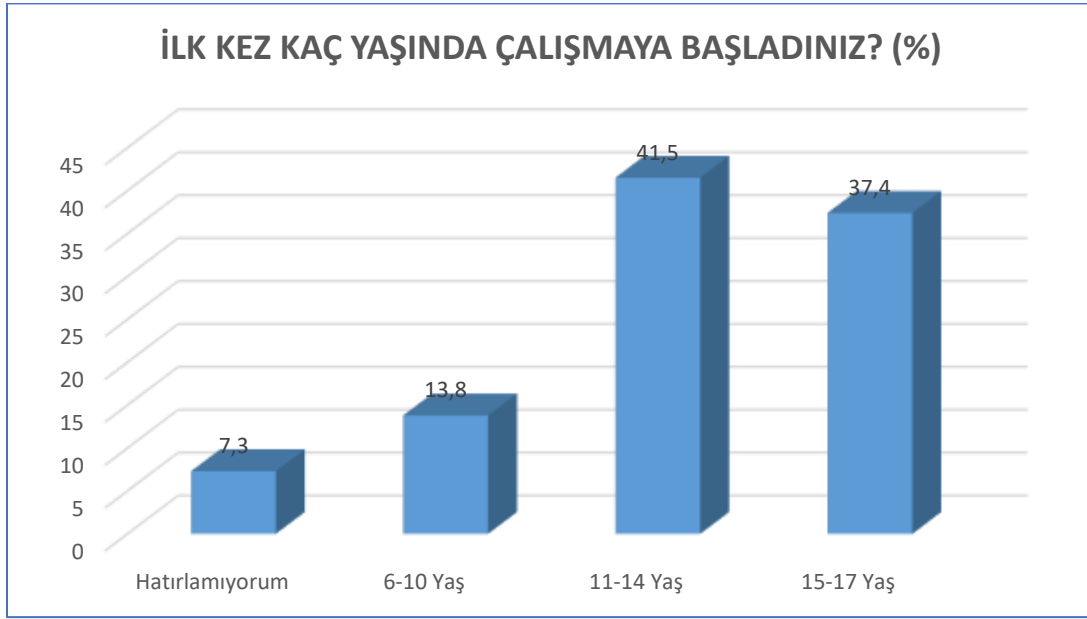
Önlisans mezunu katılımcıların, %38,7'si **Evet**, %61,3'ü **Hayır**

Lisans mezunu katılımcıların, %40,1'i **Evet**, %59,9'u **Hayır**

Lisansüstü mezunu katılımcıların, %48,3'ü **Evet**, %51,7'si **Hayır**

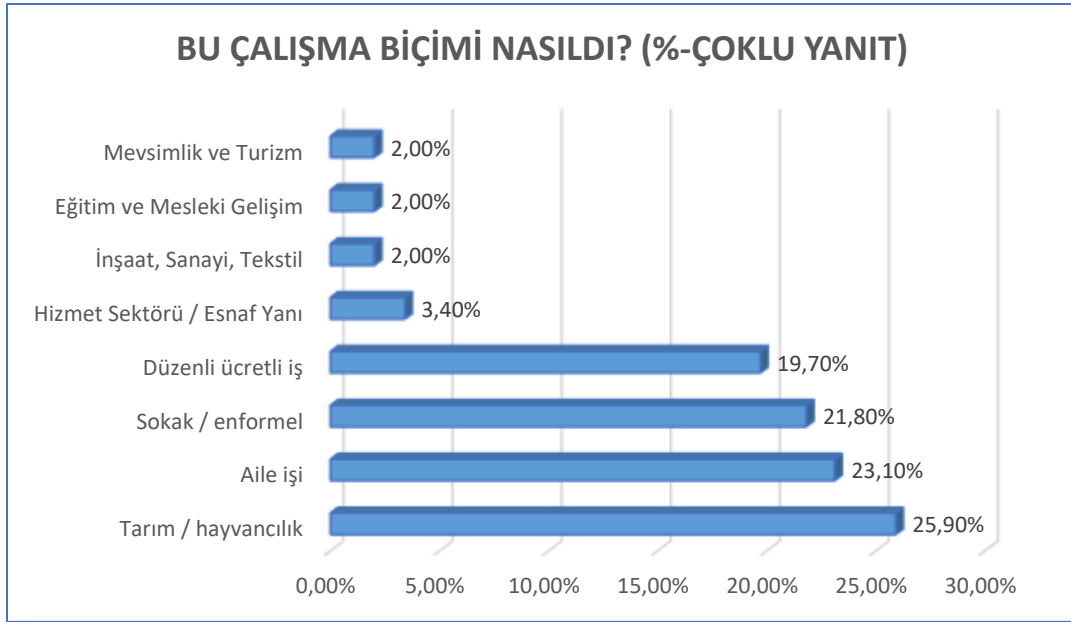
Doktora mezunu katılımcıların, %40'ı **Evet**, %60'ı **Hayır** yanıtlarını vermişlerdir.

IV. ÇOCUKLUK İSTİHDAM DENEYİMİ

Araştırma grubuna yöneltilen **İlk Kez Kaç Yaşında Çalışmaya Başladınız?** sorusuna çocukken çalışan katılımcıların %7,3'ü **Hatırlamıyorum**, %13,8'i **6-10 Yaş**, %41,5'i **11-14 Yaş**, %37,4'ü **15-17 Yaş** yanıtlarını vermişlerdir.

Araştırma grubunun **İlk Kez Çalışmaya Başlama Yaş Ortalaması** 12,40 olarak ölçülmüştür.

Araştırma grubuna yöneltilen **Bu Çalışma Biçimi Nasıldı?** sorusuna çocukken çalışan katılımcıların %25,9'u **Tarım/Hayvancılık**, %23,1'i **Aile İş**i, %21,8'i **Sokak/Enformel**, %19,7'si **Düzenli Ücretli İş** yanıtlarını vermişlerdir.

Yanıtların detayları grafikte verilmiştir.

BU ÇALIŞMA BİÇİMİ NASILDI? * HERHANGİ BİR SİVİL TOPLUM KURULUŞUNDA (STK) ÇALIŞIYOR MUSUNUZ VEYA GÖNÜLLÜSÜ MÜSÜNÜZ? (%)				
		HERHANGİ BİR SİVİL TOPLUM KURULUŞUNDA (STK) ÇALIŞIYOR MUSUNUZ VEYA GÖNÜLLÜSÜ MÜSÜNÜZ? (%)		TOPLAM
		Evet	Hayır	
BU ÇALIŞMA BİÇİMİ NASILDI?	Aile İşi	21,70%	24,40%	23,10%
	Sokak / Enformel	20,30%	23,10%	21,80%
	Tarım / Hayvancılık	26,10%	25,60%	25,90%
	Düzenli Ücretli İş	20,30%	19,20%	19,70%
	Hizmet Sektörü / Esnaf Yanı	2,90%	3,80%	3,40%
	İnşaat, Sanayi, Tekstil	2,90%	1,30%	2%
	Eğitim ve Mesleki Gelişim	2,90%	1,30%	2,00%
	Mevsimlik ve Turizm	2,90%	1,30%	2,00%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Bu Çalışma Biçimi Nasıldı?** sorusunun **Herhangi bir Sivil Toplum Kuruluşunda (STK) Çalışıyor Musunuz veya Gönüllüsü Müsünüz?** sorusuyla karşılaştırmasına baktığımızda;

STK’da çalışan ya da gönüllü olan katılımcıların, %26,1’i **Tarım / Hayvancılık**, %21,7’si **Aile İşi**, %20,3’ü **Sokak / Enformel**, %20,3’ü **Düzenli Ücretli İş**;

STK’da çalışmayan ya da gönüllü olmayan katılımcıların, %25,6’sı **Tarım / Hayvancılık**, %24,4’ü **Aile İşi**, %23,1’i **Sokak / Enformel**, %19,2’si **Düzenli Ücretli İş**, %3,8’i **Hizmet Sektörü / Esnaf Yanı**, yanıtlarını vermişlerdir.

BU ÇALIŞMA BİÇİMİ NASILDI? * CİNSİYET (%)						
		CİNSİYET (%)				TOPLAM
		Kadın	Erkek	LGBTQ+	Belirtmek istemiyorum	
BU ÇALIŞMA BİÇİMİ NASILDI?	Aile işi	30,20%	17,70%		50,00%	23,10%
	Sokak / enformel	6,30%	32,90%	66,70%		21,80%
	Tarım / hayvancılık	30,20%	21,50%	33,30%	50,00%	25,90%
	Düzenli ücretli iş	23,80%	17,70%			19,70%
	Hizmet Sektörü / Esnaf Yanı	1,60%	5,10%			3,40%
	İnşaat, Sanayi, Tekstil	1,60%	2,50%			2,00%
	Eğitim ve Mesleki Gelişim	3,20%	1,30%			2,00%
	Mevsimlik ve Turizm	3,20%	1,30%			2,00%
TOPLAM		100,10%	100,00%	100,00%	100,00%	99,90%

Araştırma grubuna yöneltilen **Bu Çalışma Biçimi Nasıldı?** sorusunun **Cinsiyet** karşılaştırmasına baktığımızda;

Kadın katılımcıların, %30,2'si **Aile işi**, %30,2'si **Tarım / hayvancılık**, %23,8'i **Düzenli ücretli iş**, %6,3'ü **Sokak / enformel**, %3,2'si **Eğitim ve Mesleki Gelişim**, %3,2'si **Mevsimlik ve Turizm**;

Erkek katılımcıların, %32,9'u **Sokak / enformel**, %21,5'i **Tarım / hayvancılık**, %17,7'si **Aile işi**, %17,7'si **Düzenli ücretli iş**, %5,1'i **Hizmet Sektörü / Esnaf Yanı**;

LGBTQ+ katılımcıların, %66,7'si **Sokak / enformel**, %33,3'ü **Tarım / hayvancılık**;

Cinsiyetini belirtmek istemeyen katılımcıların, %50'si **Aile işi**, %50'si **Tarım / hayvancılık** yanıtlarını vermişlerdir.

BU ÇALIŞMA BİÇİMİ NASILDI* MEDENİ DURUM (%)						
		MEDENİ DURUM (%)				TOPLAM
		Evli	Bekar	Boşanmış	Eşi Ölmüş	
BU ÇALIŞMA BİÇİMİ NASILDI?	Aile işi	21,90%	22,40%	33,30%		23,10%
	Sokak / enformel	29,70%	14,90%	20,00%		21,80%
	Tarım / hayvancılık	20,30%	31,30%	20,00%	100,00%	25,90%
	Düzenli ücretli iş	17,20%	23,90%	13,30%		19,70%
	Hizmet Sektörü / Esnaf Yanı	1,60%	4,50%	6,70%		3,40%
	İnşaat, Sanayi, Tekstil	3,10%	1,50%			2,00%
	Eğitim ve Mesleki Gelişim	3,10%		6,70%		2,00%
	Mevsimlik ve Turizm	3,10%	1,50%			2,00%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	99,90%

Araştırma grubuna yöneltilen **Bu Çalışma Biçimi Nasıldı?** sorusunun **Medeni Durum** karşılaştırmasına baktığımızda;

Evli katılımcıların, %29,7'si **Sokak / Enformel**, %21,9'u **Aile İş**i, %20,3'ü **Tarım / Hayvancılık**, %17,2'si **Düzenli Ücretli İş**, %3,1'i **İnşaat, Sanayi, Tekstil**, %3,1'i **Eğitim ve Mesleki Gelişim**, %3,1'i **Mevsimlik ve Turizm**;

Bekâr katılımcıların, %31,3'ü **Tarım / Hayvancılık**, %23,9'u **Düzenli Ücretli İş**, %22,4'ü **Aile İş**i, %14,9'u **Sokak / Enformel**, %4,5'i **Hizmet Sektörü / Esnaf Yanı**;

Boşanmış katılımcıların, %33,3'ü **Aile İş**i, %20'si **Sokak / Enformel**, %20'si **Tarım / Hayvancılık**, %13,3'ü **Düzenli Ücretli İş**, %6,7'si **Hizmet Sektörü / Esnaf Yanı**, %6,7'si **Eğitim ve Mesleki Gelişim**;

Eşi Ölmüş katılımcıların, %100'ü **Tarım / Hayvancılık** yanıtlarını vermişlerdir.

BU ÇALIŞMA BİÇİMİ NASILDI? * EĞİTİM DURUMU (%)									
		EĞİTİM DURUMU (%)							TOPLAM
		İlkokul	Ortaokul	Lise	Önlisans	Lisans	Lisansüstü	Doktora	
BU ÇALIŞMA BİÇİMİ NASILDI?	Aile işi	33,30%	33,30%	18,20%	40,00%	20,70%	25,00%		23,10%
	Sokak / enformel	33,30%		22,70%	20,00%	23,20%	20,00%		21,80%
	Tarım / hayvancılık	33,30%	66,70%	18,20%	20,00%	26,80%	30,00%		25,90%
	Düzenli ücretli iş			36,40%	13,30%	18,30%	10,00%	100,00%	19,70%
	Hizmet Sektörü / Esnaf Yanı					4,90%	5,00%		3,40%
	İnşaat, Sanayi, Tekstil					2,40%	5,00%		2,00%
	Eğitim ve Mesleki Gelişim					2,40%	5,00%		2,00%
	Mevsimlik ve Turizm			4,50%	6,70%	1,20%			2,00%
TOPLAM		99,90%	100,00%	100,00%	100,00%	99,90%	100,00%	100,00%	99,90%

Araştırma grubuna yöneltilen **Bu Çalışma Biçimi Nasıldı?** sorusunun **Eğitim Durumu** karşılaştırmasına baktığımızda;

İlkokul mezunu katılımcıların, %33,3'ü **Aile İş**, %33,3'ü **Sokak / Enformel**, %33,3'ü **Tarım / Hayvancılık**;

Ortaokul mezunu katılımcıların, %33,3'ü **Aile İş**, %66,7'si **Tarım / Hayvancılık**;

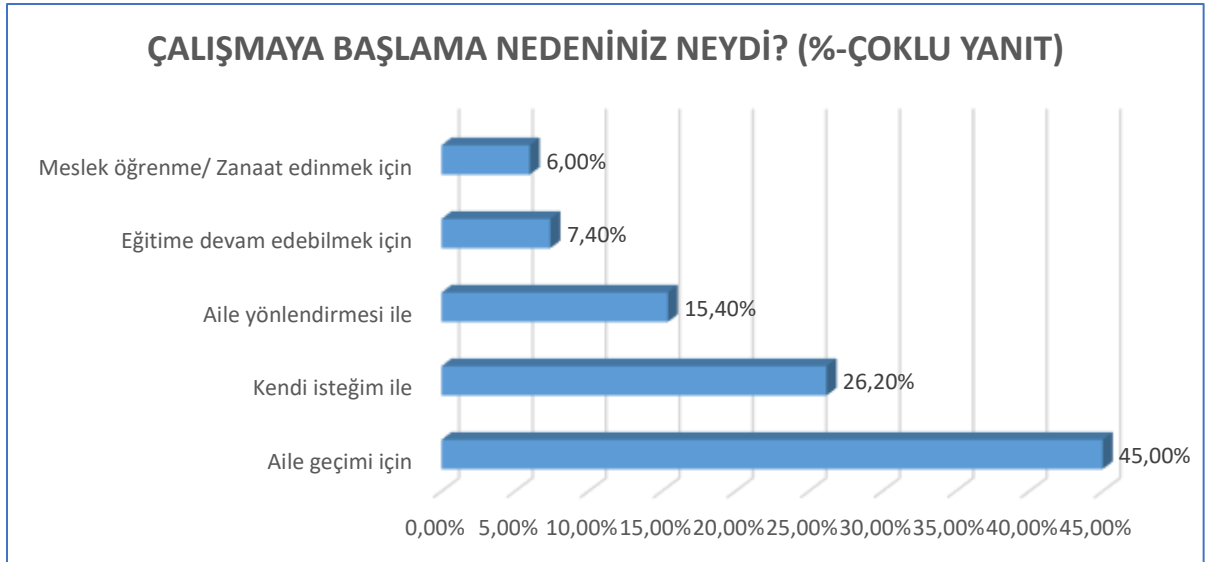
Lise mezunu katılımcıların, %36,4'ü **Düzenli Ücretli İş**, %22,7'si **Sokak / Enformel**, %18,2'si **Aile İş**, %18,2'si **Tarım / Hayvancılık**, %4,5'i **Mevsimlik ve Turizm**;

Önlisans mezunu katılımcıların, %40'ı **Aile İş**, %20'si **Sokak / Enformel**, %20'si **Tarım / Hayvancılık**, %13,3'ü **Düzenli Ücretli İş**, %6,7'si **Mevsimlik ve Turizm**;

Lisans mezunu katılımcıların, %26,8'i **Tarım / Hayvancılık**, %23,2'si **Sokak / Enformel**, %20,7'si **Aile İş**, %18,3'ü **Düzenli Ücretli İş**, %4,9'u **Hizmet Sektörü / Esnaf Yanı**, %2,4'ü **İnşaat, Sanayi, Tekstil**, %2,4'ü **Eğitim ve Mesleki Gelişim**;

Lisansüstü mezunu katılımcıların, %30'u **Tarım / Hayvancılık**, %25'i **Aile İş**, %20'si **Sokak / Enformel**, %10'u **Düzenli Ücretli İş**, %5'i **Hizmet Sektörü / Esnaf Yanı**, %5'i **İnşaat, Sanayi, Tekstil**, %5'i **Eğitim ve Mesleki Gelişim**;

Doktora mezunu katılımcıların, %100'ü **Düzenli Ücretli İş** yanıtlarını vermişlerdir.

Araştırma grubuna yöneltilen **Çalışmaya Başlama Nedeniniz Neydi?** sorusuna çocukken çalışan katılımcıların %45'i **Aile Geçimi İçin**, %26,2'si **Kendi İsteğim İle**, %15,4'ü **Aile Yönlendirmesi İle**, %7,4'ü **Eğitime Devam Edebilmek İçin**, %6'sı **Meslek Öğrenme/ Zanaat Edinmek İçin** yanıtlarını vermişlerdir.

ÇALIŞMAYA BAŞLAMA NEDENİNİZ NEYDİ? * HERHANGİ BİR SİVİL TOPLUM KURULUŞUNDA (STK) ÇALIŞIYOR MUSUNUZ VEYA GÖNÜLLÜSÜ MÜSÜNÜZ? (%)				
		HERHANGİ BİR SİVİL TOPLUM KURULUŞUNDA (STK) ÇALIŞIYOR MUSUNUZ VEYA GÖNÜLLÜSÜ MÜSÜNÜZ? (%)		TOPLAM
		Evet	Hayır	
ÇALIŞMAYA BAŞLAMA NEDENİNİZ NEYDİ?	Aile Geçimi İçin	43,10%	46,80%	45,00%
	Kendi İsteğim İle	23,60%	28,60%	26,20%
	Eğitime Devam Edebilmek İçin	8,30%	6,50%	7,40%
	Aile Yönlendirmesi İle	19,40%	11,70%	15,40%
	Meslek öğrenme/ Zanaat edinmek için	5,60%	6,50%	6,00%
TOPLAM		100,00%	100,10%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Çalışmaya Başlama Nedeniniz Neydi?** sorusunun **Herhangi bir Sivil Toplum Kuruluşunda (STK) Çalışıyor Musunuz veya Gönüllüsü Müsünüz?** sorusuyla karşılaştırmasına baktığımızda;

STK’da çalışan ya da gönüllü olan katılımcıların, %43,1’i **Aile Geçimi İçin**, %23,6’sı **Kendi İsteğim İle**, %19,4’ü **Aile Yönlendirmesi İle**, %8,3’ü **Eğitime Devam Edebilmek İçin**, %5,6’sı **Meslek Öğrenme/Zanaat Edinmek İçin**;

STK’da çalışmayan ya da gönüllü olmayan katılımcıların, %46,8’i **Aile Geçimi İçin**, %28,6’sı **Kendi İsteğim İle**, %11,7’si **Aile Yönlendirmesi İle**, %6,5’i **Eğitime Devam Edebilmek İçin**, %6,5’i **Meslek Öğrenme/Zanaat Edinmek İçin** yanıtlarını vermişlerdir.

ÇALIŞMAYA BAŞLAMA NEDENİNİZ NEYDİ? * CİNSİYET (%)						
		CİNSİYET (%)				TOPLAM
		Kadın	Erkek	LGBTQ+	Belirtmek istemiyorum	
ÇALIŞMAYA BAŞLAMA NEDENİNİZ NEYDİ?	Aile Geçimi İçin	53,10%	38,00%	50,00%	50,00%	45,00%
	Kendi İsteğim İle	21,90%	30,40%		50,00%	26,20%
	Eğitime Devam Edebilmek İçin	7,80%	7,60%			7,40%
	Aile Yönlendirmesi İle	14,10%	15,20%	50,00%		15,40%
	Meslek öğrenme/ Zanaat edinmek için	3,10%	8,90%			6,00%
TOPLAM		100,00%	100,10%	100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Çalışmaya Başlama Nedeniniz Neydi?** sorusunun **Cinsiyet** karşılaştırmasına baktığımızda;

Kadın katılımcıların, %53,1'i **Aile Geçimi İçin**, %21,9'u **Kendi İsteğim İle**, %14,1'i **Aile Yönlendirmesi İle**, %7,8'i **Eğitime Devam Edebilmek İçin**, %3,1'i **Meslek Öğrenme/Zanaat Edinmek İçin**;

Erkek katılımcıların, %38'i **Aile Geçimi İçin**, %30,4'ü **Kendi İsteğim İle**, %15,2'si **Aile Yönlendirmesi İle**, %8,9'u **Meslek Öğrenme/Zanaat Edinmek İçin**, %7,6'sı **Eğitime Devam Edebilmek İçin**;

LGBTQ+ katılımcıların, %50'si **Aile Geçimi İçin**, %50'si **Aile Yönlendirmesi İle**;

Cinsiyetini belirtmek istemeyen katılımcıların, %50'si **Aile Geçimi İçin**, %50'si **Kendi İsteğim İle** yanıtlarını vermişlerdir.

ÇALIŞMAYA BAŞLAMA NEDENİNİZ NEYDİ? *MEDENİ DURUM (%)						
		MEDENİ DURUM (%)				TOPLAM
		Evli	Bekar	Boşanmış	Eşi Ölmüş	
ÇALIŞMAYA BAŞLAMA NEDENİNİZ NEYDİ?	Aile Geçimi İçin	42,90%	50,00%	30,80%		45,00%
	Kendi İsteğim İle	25,40%	26,40%	30,80%		26,20%
	Eğitime Devam Edebilmek İçin	7,90%	6,90%	7,70%		7,40%
	Aile Yönlendirmesi İle	15,90%	11,10%	30,80%	100,00%	15,40%
	Meslek Öğrenme/ Zanaat Edinmek İçin	7,90%	5,60%			6,00%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Çalışmaya Başlama Nedeniniz Neydi?** sorusunun **Medeni Durum** karşılaştırmasına baktığımızda;

Evli katılımcıların, %42,9'u **Aile Geçimi İçin**, %25,4'ü **Kendi İsteğim ile**, %15,9'u **Aile Yönlendirmesi ile**, %7,9'u **Eğitime Devam Edebilmek İçin**, %7,9'u **Meslek Öğrenme / Zanaat Edinmek İçin**;

Bekâr katılımcıların, %50'si **Aile Geçimi İçin**, %26,4'ü **Kendi İsteğim ile**, %11,1'i **Aile Yönlendirmesi ile**, %6,9'u **Eğitime Devam Edebilmek İçin**, %5,6'sı **Meslek Öğrenme / Zanaat Edinmek İçin**;

Boşanmış katılımcıların, %30,8'i **Aile Geçimi İçin**, %30,8'i **Kendi İsteğim ile**, %30,8'i **Aile Yönlendirmesi ile**, %7,7'si **Eğitime Devam Edebilmek İçin**;

Eşi Ölmüş katılımcıların, %100'ü **Aile Yönlendirmesi ile** yanıtlarını vermişlerdir.

ÇALIŞMAYA BAŞLAMA NEDENİNİZ NEYDİ? * EĞİTİM DURUMU (%)									
		EĞİTİM DURUMU (%)							TOPLAM
		İlkokul	Ortaokul	Lise	Önlisans	Lisans	Lisansüstü	Doktora	
ÇALIŞMAYA BAŞLAMA NEDENİNİZ NEYDİ?	Aile geçimi için	50,00%	33,30%	66,70%	31,30%	46,00%	33,30%		45,00%
	Kendi isteğim ile		33,30%	19,00%	25,00%	24,10%	38,90%	100,00%	26,20%
	Eğitime devam edebilmek için			9,50%	6,30%	5,70%	16,70%		7,40%
	Aile yönlendirmesi ile		33,30%	4,80%	25,00%	18,40%	5,60%		15,40%
	Meslek öğrenme/ Zanaat edinmek için	50,00%			12,50%	5,70%	5,60%		6,00%
TOPLAM		100,00%	99,90%	100,00%	100,10%	99,90%	100,10%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Çalışmaya Başlama Nedeniniz Neydi?** sorusunun **Eğitim Durumu** karşılaştırmasına baktığımızda;

İlkokul mezunu katılımcıların, %50'si **Aile Geçimi İçin**, %50'si **Meslek Öğrenme / Zanaat Edinmek İçin**;

Ortaokul mezunu katılımcıların, %33,3'ü **Aile Geçimi İçin**, %33,3'ü **Kendi İsteğim ile**, %33,3'ü **Aile Yönlendirmesi ile**;

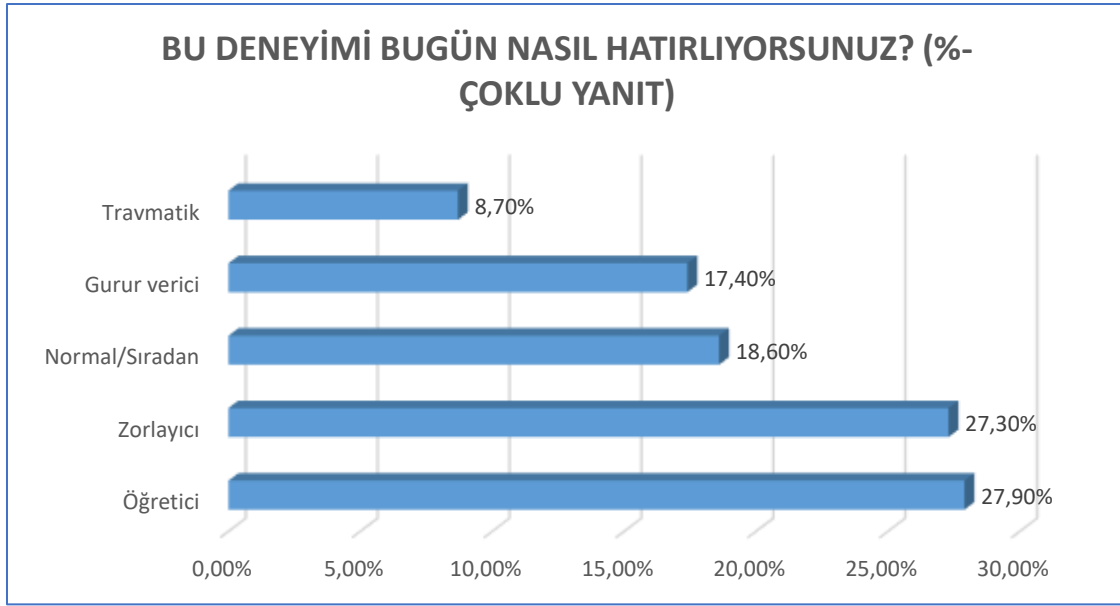
Lise mezunu katılımcıların, %66,7'si **Aile Geçimi İçin**, %19'u **Kendi İsteğim ile**, %9,5'i **Eğitime Devam Edebilmek İçin**, %4,8'i **Aile Yönlendirmesi ile**;

Önlisans mezunu katılımcıların, %31,3'ü **Aile Geçimi İçin**, %25'i **Kendi İsteğim ile**, %25'i **Aile Yönlendirmesi ile**, %12,5'i **Meslek Öğrenme / Zanaat Edinmek İçin**, %6,3'ü **Eğitime Devam Edebilmek İçin**;

Lisans mezunu katılımcıların, %46'sı **Aile Geçimi İçin**, %24,1'i **Kendi İsteğim ile**, %18,4'ü **Aile Yönlendirmesi ile**, %5,7'si **Eğitime Devam Edebilmek İçin**, %5,7'si **Meslek Öğrenme / Zanaat Edinmek İçin**;

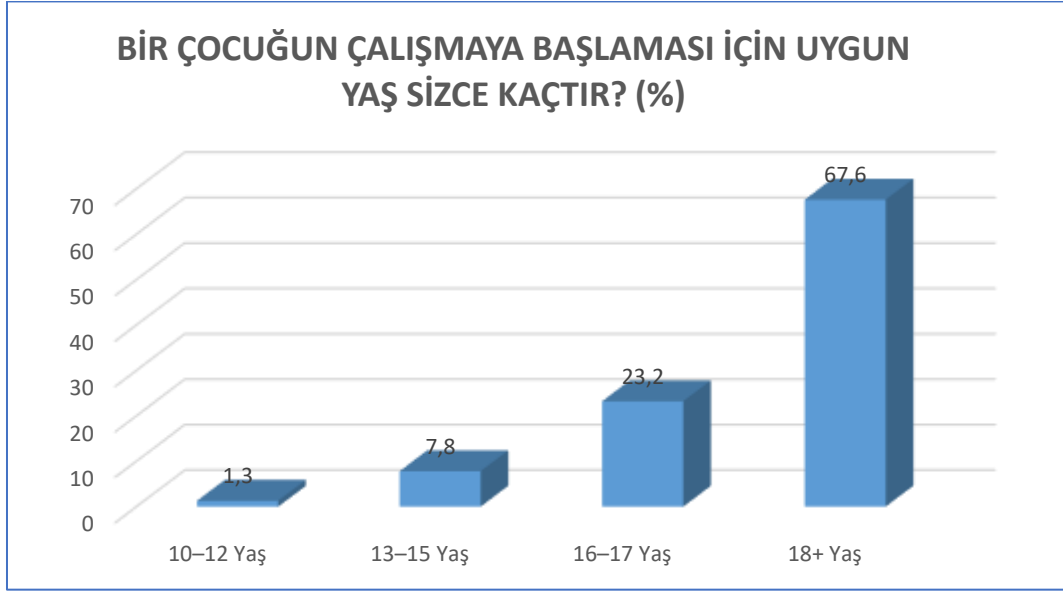
Lisansüstü mezunu katılımcıların, %38,9'u **Kendi İsteğim ile**, %33,3'ü **Aile Geçimi İçin**, %16,7'si **Eğitime Devam Edebilmek İçin**, %5,6'sı **Aile Yönlendirmesi ile**, %5,6'sı **Meslek Öğrenme / Zanaat Edinmek İçin**;

Doktora mezunu katılımcıların, %100'ü **Kendi İsteğim ile** yanıtlarını vermişlerdir.

Araştırma grubuna yöneltilen **Bu Deneyimi Bugün Nasıl Hatırlıyorsunuz?** sorusuna çocukken çalışan katılımcıların %27,9'u **Öğretici**, %27,3'ü **Zorlayıcı**, %18,6'sı **Normal/Sıradan**, %17,4'ü **Gurur Verici**, %8,7'si **Travmatik** yanıtlarını vermişlerdir.

V. ÇOCUKLUK ALGISI VE ÇOCUĞUN ÇALIŞMASINA YÖNELİK YARGILAR

Araştırma grubuna yöneltilen **Bir Çocuğun Çalışmaya Başlaması İçin Uygun Yaş Sizce Kaçtır?** sorusuna katılımcıların %1,3'ü **10-12 Yaş**, %7,8'i **13-15 Yaş**, %23,2'si **16-17 Yaş**, %67,6'sı **18+ Yaş** yanıtlarını vermişlerdir.

AŞAĞIDAKİ DURUMLARDA ÇOCUKLARIN ÇALIŞMASI SİZCE NE ÖLÇÜDE KABUL EDİLEBİLİR?					
	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
Aile Geçimi İçin	%6,9	%19,9	%19	%24,2	%30,1
Eğitimi Aksatmadan (Okul Dışı Zamanlarda) Çalışıyor İse	%10,1	%35	%16,3	%19,6	%19
Kendi İsteğiyle Çalışıyor İse	%16	%41,2	%17	%12,4	%13,4
Yaz Tatilinde İse	%17	%43,1	%17	%12,1	%10,8
Gelecekte İş Hayatına Hazırlanması İçin	%21,9	%38,2	%15	%11,1	%13,7

Araştırma grubuna yöneltilen **Aşağıdaki Durumlarda Çocukların Çalışması Sizce Ne Ölçüde Kabul Edilebilir?** sorusuna verilen yanıtlara baktığımızda;

Aile Geçimi İçin; %6,9'u Kesinlikle Katılıyorum, %19,9'u Katılıyorum, %19'u Kararsızım, %24,2'si Katılmıyorum, %30,1'i Kesinlikle Katılmıyorum;

Eğitimi Aksatmadan (Okul Dışı Zamanlarda) Çalışıyor İse; %10,1'i Kesinlikle Katılıyorum, %35'i Katılıyorum, %16,3'ü Kararsızım, %19,6'sı Katılmıyorum, %19'u Kesinlikle Katılmıyorum;

Kendi İsteğiyle Çalışıyor İse; %16'sı Kesinlikle Katılıyorum, %41,2'si Katılıyorum, %17'si Kararsızım, %12,4'ü Katılmıyorum, %13,4'ü Kesinlikle Katılmıyorum;

Yaz Tatilinde İse; %17'si Kesinlikle Katılıyorum, %43,1'i Katılıyorum, %17'si Kararsızım, %12,1'i Katılmıyorum, %10,8'i Kesinlikle Katılmıyorum;

Gelecekte İş Hayatına Hazırlanması İçin; %21,9'u Kesinlikle Katılıyorum, %38,2'si Katılıyorum, %15'i Kararsızım, %11,1'i Katılmıyorum, %13,7'si Kesinlikle Katılmıyorum yanıtlarını vermişlerdir.

AŞAĞIDAKİ ÇOCUKLUK DÖNEMİNE İLİŞKİN BAZI İFADELERE NE ÖLÇÜDE KATILIYORSUNUZ?					
	Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
Çocukluk, yetişkin sorumluluklarından uzak bir yaşam dönemidir.	%39,9	%34,3	%7,8	%12,4	%5,6
Çocukların temel görevi çalışmak değil, çocukluklarını yaşamaktır.	%59,2	%31,4	%6,5	%2	%1
Çocukluk dönemi, yalnızca yetişkinliğe hazırlık olarak değil, kendi başına bir yaşam evresi olarak değerlendirilmelidir.	%48,7	%34,3	%8,2	%6,2	%2,6
Çocukluk döneminde sorumluluk almak, çocuğu hayata hazırlar	%29,4	%46,1	%13,1	%7,5	%3,9
Çocukların küçük yaşta çalışması, onları geleceğe hazırlar.	%11,1	%19,6	%18	%27,8	%23,5
Zor bir çocukluk, güçlü yetişkinler yaratır.	%12,1	%19,3	%16,7	%19,3	%32,7
Çocukluk her çocuk için aynı koşullarda yaşanmaz.	%49,3	%33	%8,5	%4,9	%4,2
Çocukların çocukluk döneminde korunması ve desteklenmesi, toplumsal bir sorumluluktur.	%74,5	%19,9	%2,6	%2	%1
Çocuğun bugünkü yaşam koşulları ve deneyimleri, onun gelişiminde belirleyici bir role sahiptir.	%64,1	%27,1	%4,6	%2,9	%1,3

Araştırma grubuna yöneltilen **Aşağıdaki Çocukluk Dönemine İlişkin Bazı İfadelere Ne Ölçüde Katılıyorsunuz?** sorusuna verilen yanıtlara baktığımızda;

Çocukluk, Yetişkin Sorumluluklarından Uzak Bir Yaşam Dönemidir İfadesi İçin; %39,9'u Kesinlikle Katılıyorum, %34,3'ü Katılıyorum, %7,8'i Kararsızım, %12,4'ü Katılmıyorum, %5,6'sı Kesinlikle Katılmıyorum;

Çocukların Temel Görevi Çalışmak Değil, Çocukluklarını Yaşamaktır İfadesi İçin; %59,2'si Kesinlikle Katılıyorum, %31,4'ü Katılıyorum, %6,5'i Kararsızım, %2'si Katılmıyorum, %1'i Kesinlikle Katılmıyorum;

Çocukluk Dönemi, Yalnızca Yetişkinliğe Hazırlık Olarak Değil, Kendi Başına Bir Yaşam Evresi Olarak Değerlendirilmelidir İfadesi İçin; %48,7'si Kesinlikle Katılıyorum, %34,3'ü Katılıyorum, %8,2'si Kararsızım, %6,2'si Katılmıyorum, %2,6'sı Kesinlikle Katılmıyorum;

Çocukluk Döneminde Sorumluluk Almak, Çocuğu Hayata Hazırlar İfadesi İçin; %29,4'ü Kesinlikle Katılıyorum, %46,1'i Katılıyorum, %13,1'i Kararsızım, %7,5'i Katılmıyorum, %3,9'u Kesinlikle Katılmıyorum;

Çocukların Küçük Yaşta Çalışması, Onları Geleceğe Hazırlar İfadesi İçin; %11,1'i Kesinlikle Katılıyorum, %19,6'sı Katılıyorum, %18'i Kararsızım, %27,8'i Katılmıyorum, %23,5'i Kesinlikle Katılmıyorum;

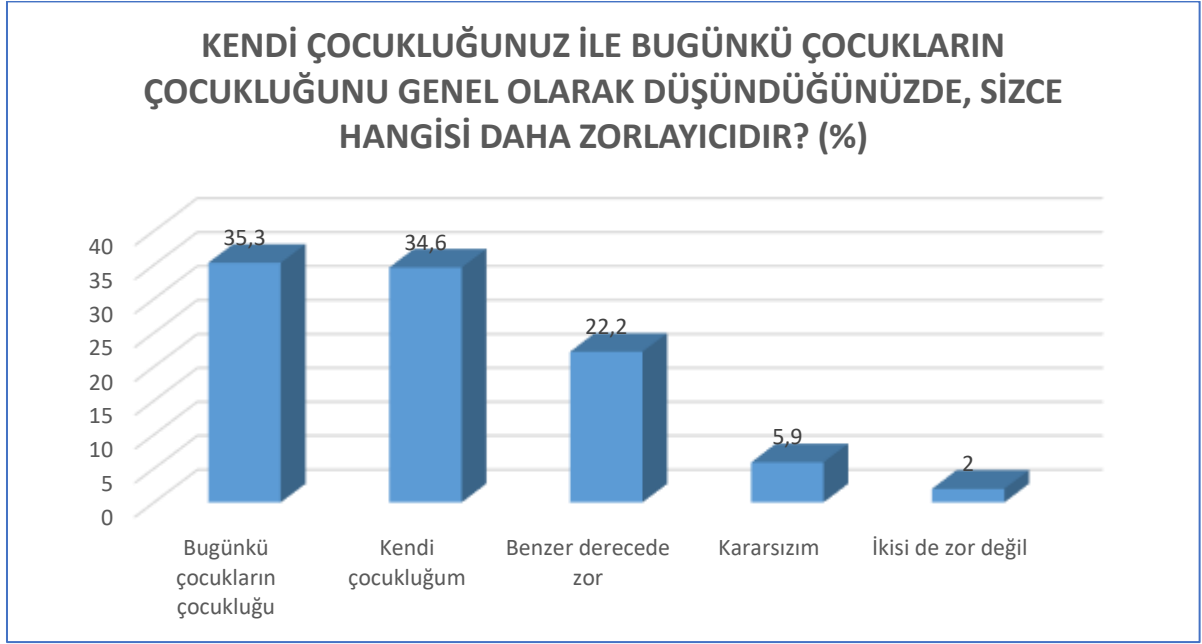
Zor Bir Çocukluk, Güçlü Yetişkinler Yaratır İfadesi İçin; %12,1'i Kesinlikle Katılıyorum, %19,3'ü Katılıyorum, %16,7'si Kararsızım, %19,3'ü Katılmıyorum, %32,7'si Kesinlikle Katılmıyorum;

Çocukluk Her Çocuk İçin Aynı Koşullarda Yaşanmaz İfadesi İçin; %49,3'ü Kesinlikle Katılıyorum, %33'ü Katılıyorum, %8,5'i Kararsızım, %4,9'u Katılmıyorum, %4,2'si Kesinlikle Katılmıyorum;

Çocukların Çocukluk Döneminde Korunması ve Desteklenmesi, Toplumsal Bir Sorumluluktur İfadesi İçin; %74,5'i Kesinlikle Katılıyorum, %19,9'u Katılıyorum, %2,6'sı Kararsızım, %2'si Katılmıyorum, %1'i Kesinlikle Katılmıyorum;

Çocuğun Bugünkü Yaşam Koşulları ve Deneyimleri, Onun Gelişiminde Belirleyici Bir Role Sahiptir İfadesi İçin; %64,1'i Kesinlikle Katılıyorum, %27,1'i Katılıyorum, %4,6'sı Kararsızım, %2,9'u Katılmıyorum, %1,3'ü Kesinlikle Katılmıyorum yanıtlarını vermişlerdir.

VI. KUŞAKLARARASI KARŞILAŞTIRMA VE DEĞERLENDİRMELER

Araştırma grubuna yöneltilen **Kendi Çocukluğunuz İle Bugünkü Çocukların Çocukluğunu Genel Olarak Düşündüğünüzde, Sizce Hangisi Daha Zorlayıcıdır?** sorusuna katılımcıların %35,3'ü **Bugünkü Çocukların Çocukluğu**, %34,6'sı **Kendi Çocukluğum**, %22,2'si **Benzer Derecede Zor**, %5,9'u **Kararsızım**, %2'si **İkisi de Zor Değil** yanıtlarını vermişlerdir.

KENDİ ÇOCUKLUĞUNUZ İLE BUGÜNKÜ ÇOCUKLARIN ÇOCUKLUĞUNU GENEL OLARAK DÜŞÜNDÜĞÜNÜZDE, SİZCE HANGİSİ DAHA ZORLAYICIDIR? * HERHANGİ BİR SİVİL TOPLUM KURULUŞUNDA (STK) ÇALIŞIYOR MUSUNUZ VEYA GÖNÜLLÜSÜ MÜSÜNÜZ? (%)				
		HERHANGİ BİR SİVİL TOPLUM KURULUŞUNDA (STK) ÇALIŞIYOR MUSUNUZ VEYA GÖNÜLLÜSÜ MÜSÜNÜZ?		TOPLAM
		Evet	Hayır	
KENDİ ÇOCUKLUĞUNUZ İLE BUGÜNKÜ ÇOCUKLARIN ÇOCUKLUĞUNU GENEL OLARAK DÜŞÜNDÜĞÜNÜZDE, SİZCE HANGİSİ DAHA ZORLAYICIDIR?	Kendi Çocukluğum	21,30%	44,10%	34,60%
	Bugünkü Çocukların Çocukluğu	49,60%	25,10%	35,30%
	Benzer Derecede Zor	26,00%	19,60%	22,20%
	İkisi de Zor Değil		3,40%	2,00%
	Kararsızım	3,10%	7,80%	5,90%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Kendi Çocukluğunuz İle Bugünkü Çocukların Çocukluğunu Genel Olarak Düşündüğünüzde, Sizce Hangisi Daha Zorlayıcıdır?** sorusunun **Herhangi Bir Sivil Toplum Kuruluşunda (STK) Çalışıyor Musunuz veya Gönüllüsü Müsünüz?** karşılaştırmasına baktığımızda;

STK’da çalışan ya da gönüllü olan katılımcıların, %49,6’sı Bugünkü Çocukların Çocukluğu, %26’sı Benzer Derecede Zor, %21,3’ü Kendi Çocukluğum, %3,1’i Kararsızım;

STK’da çalışmayan ya da gönüllü olmayan katılımcıların, %44,1’i Kendi Çocukluğum, %25,1’i Bugünkü Çocukların Çocukluğu, %19,6’sı Benzer Derecede Zor, %7,8’i Kararsızım, %3,4’ü İkisi De Zor Değil yanıtlarını vermişlerdir.

KENDİ ÇOCUKLUĞUNUZ İLE BUGÜNKÜ ÇOCUKLARIN ÇOCUKLUĞUNU GENEL OLARAK DÜŞÜNDÜĞÜNÜZDE, SİZCE HANGİSİ DAHA ZORLAYICIDIR? * CİNSİYET (%)						
		CİNSİYET (%)				TOPLAM
		Kadın	Erkek	LGBTQ+	Belirtmek İstemiyorum	
KENDİ ÇOCUKLUĞUNUZ İLE BUGÜNKÜ ÇOCUKLARIN ÇOCUKLUĞUNU GENEL OLARAK DÜŞÜNDÜĞÜNÜZDE, SİZCE HANGİSİ DAHA ZORLAYICIDIR?	Kendi Çocukluğum	29,90%	47,30%	14,30%		34,60%
	Bugünkü Çocukların Çocukluğu	34,80%	33,30%	57,10%	100,00%	35,30%
	Benzer Derecede Zor	26,00%	14,00%	28,60%		22,20%
	İkisi De Zor Değil	2,50%	1,10%			2,00%
	Kararsızım	6,90%	4,30%			5,90%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Kendi Çocukluğunuz İle Bugünkü Çocukların Çocukluğunu Genel Olarak Düşündüğünüzde, Sizce Hangisi Daha Zorlayıcıdır?** sorusunun Cinsiyet karşılaştırmasına baktığımızda;

Kadın katılımcıların, %29,9'u **Kendi Çocukluğum**, %34,8'i **Bugünkü Çocukların Çocukluğu**, %26'sı **Benzer Derecede Zor**, %6,9'u **Kararsızım**, %2,5'i **İkisi De Zor Değil**;

Erkek katılımcıların, %47,3'ü **Kendi Çocukluğum**, %33,3'ü **Bugünkü Çocukların Çocukluğu**, %14'ü **Benzer Derecede Zor**, %4,3'ü **Kararsızım**, %1,1'i **İkisi De Zor Değil**;

LGBTQ+ katılımcıların, %57,1'i **Bugünkü Çocukların Çocukluğu**, %28,6'sı **Benzer Derecede Zor**, %14,3'ü **Kendi Çocukluğum**;

Cinsiyetini belirtmek istemeyen katılımcıların, %100'ü **Bugünkü Çocukların Çocukluğu** yanıtlarını vermişlerdir.

KENDİ ÇOCUKLUĞUNUZ İLE BUGÜNKÜ ÇOCUKLARIN ÇOCUKLUĞUNU GENEL OLARAK DÜŞÜNDÜĞÜNÜZDE, SİZCE HANGİSİ DAHA ZORLAYICIDIR? *MEDENİ DURUM (%)						
		MEDENİ DURUM (%)				TOPLAM
		Evli	Bekar	Boşanmış	Eşi Ölmüş	
KENDİ ÇOCUKLUĞUNUZ İLE BUGÜNKÜ ÇOCUKLARIN ÇOCUKLUĞUNU GENEL OLARAK DÜŞÜNDÜĞÜNÜZDE, SİZCE HANGİSİ DAHA ZORLAYICIDIR?	Kendi Çocukluğum	39,60%	31,80%	27,80%	66,70%	34,60%
	Bugünkü Çocukların Çocukluğu	38,70%	32,40%	50,00%		35,30%
	Benzer Derecede Zor	17,00%	25,70%	16,70%	33,30%	22,20%
	İkisi De Zor Değil	1,90%	2,20%			2,00%
	Kararsızım	2,80%	7,80%	5,60%		5,90%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Kendi Çocukluğunuz ile Bugünkü Çocukların Çocukluğunu Genel Olarak Düşündüğünüzde, Sizce Hangisi Daha Zorlayıcıdır?** sorusunun **Medeni Durum** karşılaştırmasına baktığımızda;

Evli katılımcıların, %39,6'sı **Kendi Çocukluğum**, %38,7'si **Bugünkü Çocukların Çocukluğu**, %17'si **Benzer Derecede Zor**, %2,8'i **Kararsızım**, %1,9'u **İkisi De Zor Değil**;

Bekâr katılımcıların, %32,4'ü **Bugünkü Çocukların Çocukluğu**, %31,8'i **Kendi Çocukluğum**, %25,7'si **Benzer Derecede Zor**, %7,8'i **Kararsızım**, %2,2'si **İkisi De Zor Değil**;

Boşanmış katılımcıların, %50'si **Bugünkü Çocukların Çocukluğu**, %27,8'i **Kendi Çocukluğum**, %16,7'si **Benzer Derecede Zor**, %5,6'sı **Kararsızım**;

Eşi Ölmüş katılımcıların, %66,7'si **Kendi Çocukluğum**, %33,3'ü **Benzer Derecede Zor** yanıtlarını vermişlerdir.

KENDİ ÇOCUKLUĞUNUZ İLE BUGÜNKÜ ÇOCUKLARIN ÇOCUKLUĞUNU GENEL OLARAK DÜŞÜNDÜĞÜNÜZDE, SİZCE HANGİSİ DAHA ZORLAYICIDIR? * EĞİTİM DURUMU (%)									
		EĞİTİM DURUMU (%)							TOPLAM
		İlkokul	Ortaokul	Lise	Önlisans	Lisans	Lisansüstü	Doktora	
KENDİ ÇOCUKLUĞUNUZ İLE BUGÜNKÜ ÇOCUKLARIN ÇOCUKLUĞUNU GENEL OLARAK DÜŞÜNDÜĞÜNÜZDE, SİZCE HANGİSİ DAHA ZORLAYICIDIR?	Kendi Çocukluğum	50,00%	75,00%	35,70%	35,50%	34,50%	27,60%	20,00%	34,60%
	Bugünkü Çocukların Çocukluğu	50,00%	25,00%	33,90%	35,50%	32,20%	51,70%	60,00%	35,30%
	Benzer Derecede Zor			19,60%	29,00%	23,70%	17,20%	20,00%	22,20%
	İkisi De Zor Değil					2,80%	3,40%		2,00%
	Kararsızım			10,70%		6,80%			5,90%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Kendi Çocukluğunuz ile Bugünkü Çocukların Çocukluğunu Genel Olarak Düşündüğünüzde, Sizce Hangisi Daha Zorlayıcıdır?** sorusunun **Eğitim Durumu** karşılaştırmasına baktığımızda;

İlkokul mezunu katılımcıların, %50'si **Kendi Çocukluğum**, %50'si **Bugünkü Çocukların Çocukluğu**

Ortaokul mezunu katılımcıların, %75'i **Kendi Çocukluğum**, %25'i **Bugünkü Çocukların Çocukluğu**

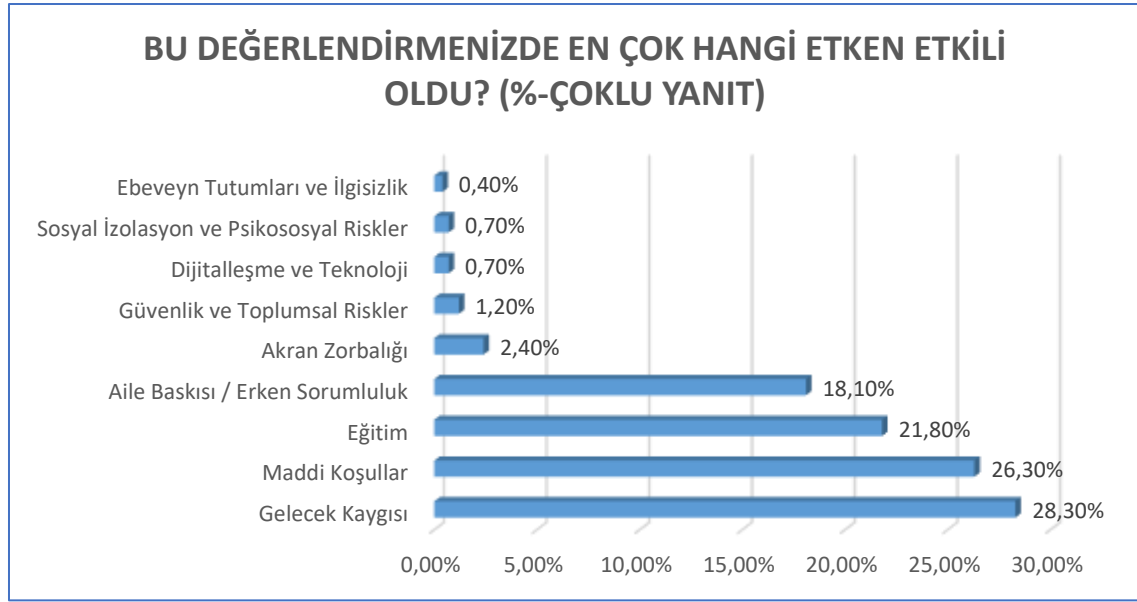
Lise mezunu katılımcıların, %35,7'si **Kendi Çocukluğum**, %33,9'u **Bugünkü Çocukların Çocukluğu**, %19,6'sı **Benzer Derecede Zor**, %10,7'si **Kararsızım**

Önlisans mezunu katılımcıların, %35,5'i **Kendi Çocukluğum**, %35,5'i **Bugünkü Çocukların Çocukluğu**, %29'u **Benzer Derecede Zor**

Lisans mezunu katılımcıların, %34,5'i **Kendi Çocukluğum**, %32,2'si **Bugünkü Çocukların Çocukluğu**, %23,7'si **Benzer Derecede Zor**, %6,8'i **Kararsızım**, %2,8'i **İkisi De Zor Değil**;

Lisansüstü mezunu katılımcıların, %51,7'si **Bugünkü Çocukların Çocukluğu**, %27,6'sı **Kendi Çocukluğum**, %17,2'si **Benzer Derecede Zor**, %3,4'ü **İkisi De Zor Değil**

Doktora mezunu katılımcıların, %60'ı **Bugünkü Çocukların Çocukluğu**, %20'si **Kendi Çocukluğum**, %20'si **Benzer Derecede Zor** yanıtlarını vermişlerdir.

Araştırma grubuna yöneltilen **Bu Değerlendirmenizde En Çok Hangi Etken Etkili Oldu?** sorusuna katılımcıların %28,3'ü **Gelecek Kaygısı**, %26,3'ü **Maddi Koşullar**, %21,8'i **Eğitim**, %18,1'i **Aile Baskısı/Erken Sorumluluk**, %2,4'ü **Akran Zorbalığı** yanıtlarını vermişlerdir.

Yanıtların detayları grafikte verilmiştir

BUGÜNKÜ ÇOCUKLARA BAKTIĞINIZDA ONLARIN ÇOCUKLUK YAŞAMA İMKÂNI HAKKINDA NE DÜŞÜNÜYORSUNUZ? (%-ÇOKLU YANIT)

Araştırma grubuna yöneltilen **Bugünkü Çocuklara Baktığınızda Onların Çocukluk Yaşama İmkânı Hakkında Ne Düşünüyorsunuz?** sorusuna katılımcıların %32,9'u **Dijital Ekranlara Bağımlı Zaman Geçirme**, %24,5'i **Artan Akademik Beklentiler ve Sınav Baskısı**, %18,5'i **Oyun ve Serbest Zaman İmkânlarının Azalması**, %11,9'u **Aile ve Yetişkin Denetiminin Artması**, %11,2'si **Erken Yaşta Sorumluluk Alma ve Çalışma**, %1'i **Uyuşturucu ve Zorbalık Gibi Güvenlik Kaygılarının Artması** yanıtlarını vermişlerdir.

BUGÜNKÜ ÇOCUKLARA BAKTIĞINIZDA ONLARIN ÇOCUKLUK YAŞAMA İMKÂNI HAKKINDA NE DÜŞÜNÜYORSUNUZ? * HERHANGİ BİR SİVİL TOPLUM KURULUŞUNDA (STK) ÇALIŞIYOR MUSUNUZ VEYA GÖNÜLLÜSÜ MÜSÜNÜZ? (%)				
		HERHANGİ BİR SİVİL TOPLUM KURULUŞUNDA (STK) ÇALIŞIYOR MUSUNUZ VEYA GÖNÜLLÜSÜ MÜSÜNÜZ? (%)		TOPLAM
		Evet	Hayır	
BUGÜNKÜ ÇOCUKLARA BAKTIĞINIZDA ONLARIN ÇOCUKLUK YAŞAMA İMKÂNI HAKKINDA NE DÜŞÜNÜYORSUNUZ?	Oyun ve Serbest Zaman İmkânlarının Azalması	19,00%	18,20%	18,50%
	Artan Akademik Beklentiler ve Sınav Baskısı	26,30%	23,10%	24,50%
	Erken Yaşta Sorumluluk Alma veya Çalışma	10,30%	11,90%	11,20%
	Dijital Ekranlara Bağımlı Zaman Geçirme	31,70%	33,90%	32,90%
	Aile ve Yetişkin Denetiminin Artması	11,70%	12,10%	11,90%
	Uyuşturucu ve Zorbalık Gibi Güvenlik Kaygılarının Artması	1,10%	0,90%	1,00%
TOPLAM		100,10%	100,10%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Bugünkü Çocuklara Baktığınızda Onların Çocukluk Yaşama İmkânı Hakkında Ne Düşünüyorsunuz?** sorusunun **Herhangi Bir Sivil Toplum Kuruluşunda (STK) Çalışıyor Musunuz veya Gönüllüsü Müsünüz?** sorusuyla karşılaştırmasına baktığımızda;

STK'da çalışan ya da gönüllü olan katılımcıların, %31,7'si **Dijital Ekranlara Bağımlı Zaman Geçirme**, %26,3'ü **Artan Akademik Beklentiler ve Sınav Baskısı**, %19'u **Oyun ve Serbest Zaman İmkânlarının Azalması**, %11,7'si **Aile ve Yetişkin Denetiminin Artması**, %10,3'ü **Erken Yaşta Sorumluluk Alma veya Çalışma**;

STK'da çalışmayan ya da gönüllü olmayan katılımcıların, %33,9'u **Dijital Ekranlara Bağımlı Zaman Geçirme**, %23,1'i **Artan Akademik Beklentiler ve Sınav Baskısı**, %18,2'si **Oyun ve Serbest Zaman İmkânlarının Azalması**, %12,1'i **Aile ve yetişkin denetiminin artması**, %11,9'u **Erken Yaşta Sorumluluk Alma veya Çalışma** yanıtlarını vermişlerdir.

BUGÜNKÜ ÇOCUKLARA BAKTIĞINIZDA ONLARIN ÇOCUKLUK YAŞAMA İMKÂNI HAKKINDA NE DÜŞÜNÜYORSUNUZ*						
CİNSİYET (%)						
		CİNSİYET (%)				TOPLAM
		Kadın	Erkek	LGBTQ+	Belirtmek istemiyorum	
BUGÜNKÜ ÇOCUKLARA BAKTIĞINIZDA ONLARIN ÇOCUKLUK YAŞAMA İMKÂNI HAKKINDA NE DÜŞÜNÜYORSUNUZ?	Oyun ve Serbest Zaman İmkânlarının Azalması	19,00%	17,20%	19,20%	25,00%	18,50%
	Artan Akademik Beklentiler ve Sınav Baskısı	23,40%	27,50%	23,10%	25,00%	24,50%
	Erken Yaşta Sorumluluk Alma veya Çalışma	11,40%	9,90%	19,20%	0,00%	11,20%
	Dijital Ekranlara Bağımlı Zaman Geçirme	33,00%	33,50%	23,10%	50,00%	32,90%
	Aile ve Yetişkin Denetiminin Artması	12,00%	11,60%	15,40%	0,00%	11,90%
	Uyuşturucu ve Zorbalık Gibi Güvenlik Kaygılarının Artması	1,30%	0,40%	0,00%	0,00%	1,00%
TOPLAM		100,10%	100,10%	100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Bugünkü Çocuklara Baktığınızda Onların Çocukluk Yaşama İmkânı Hakkında Ne Düşünüyorsunuz?** sorusunun Cinsiyet karşılaştırmasına baktığımızda;

Kadın katılımcıların, %33'ü **Dijital Ekranlara Bağımlı Zaman Geçirme**, %23,4'ü **Artan Akademik Beklentiler ve Sınav Baskısı**, %19'u **Oyun ve Serbest Zaman İmkânlarının Azalması**, %12'si **Aile ve Yetişkin Denetiminin Artması**, %11,4'ü **Erken Yaşta Sorumluluk Alma veya Çalışma**;

Erkek katılımcıların, %33,5'i **Dijital Ekranlara Bağımlı Zaman Geçirme**, %27,5'i **Artan Akademik Beklentiler ve Sınav Baskısı**, %17,2'si **Oyun ve Serbest Zaman İmkânlarının Azalması**, %11,6'sı **Aile ve Yetişkin Denetiminin Artması**, %9,9'u **Erken Yaşta Sorumluluk Alma veya Çalışma**;

LGBTQ+ katılımcıların, %23,1'i **Dijital Ekranlara Bağımlı Zaman Geçirme**, %23,1'i **Artan Akademik Beklentiler ve Sınav Baskısı**, %19,2'si **Oyun ve Serbest Zaman İmkânlarının Azalması**, %19,2'si **Erken Yaşta Sorumluluk Alma veya Çalışma**, %15,4'ü **Aile ve Yetişkin Denetiminin Artması**;

Cinsiyetini belirtmek istemeyen katılımcıların, %50'si **Dijital Ekranlara Bağımlı Zaman Geçirme**, %25'i **Oyun ve Serbest Zaman İmkânlarının Azalması**, %25'i **Artan Akademik Beklentiler ve Sınav Baskısı** yanıtlarını vermişlerdir.

BUGÜNKÜ ÇOCUKLARA BAKTIĞINIZDA ONLARIN ÇOCUKLUK YAŞAMA İMKÂNI HAKKINDA NE DÜŞÜNÜYORSUNUZ? *MEDENİ DURUM (%)						
		MEDENİ DURUM (%)				TOPLAM
		Evli	Bekar	Boşanmış	Eşi Ölmüş	
BUGÜNKÜ ÇOCUKLARA BAKTIĞINIZDA ONLARIN ÇOCUKLUK YAŞAMA İMKÂNI HAKKINDA NE DÜŞÜNÜYORSUNUZ?	Oyun ve Serbest Zaman İmkânlarının Azalması	17,80%	19,20%	16,30%	16,70%	18,50%
	Artan Akademik Beklentiler ve Sınav Baskısı	26,70%	22,90%	26,50%	33,30%	24,50%
	Erken Yaşta Sorumluluk Alma veya Çalışma	8,90%	12,60%	12,20%		11,20%
	Dijital Ekranlara Bağımlı Zaman Geçirme	31,80%	33,30%	34,70%	33,30%	32,90%
	Aile ve Yetişkin Denetiminin Artması	12,70%	11,50%	10,20%	16,70%	11,90%
	Uyuşturucu ve Zorbalık Gibi Güvenlik Kaygılarının Artması	2,10%	0,40%			1,00%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Bugünkü Çocuklara Baktığınızda Onların Çocukluk Yaşama İmkânı Hakkında Ne Düşünüyorsunuz?** sorusunun **Medeni Durum** karşılaştırmasına baktığımızda;

Evli katılımcıların, %31,8'i **Dijital Ekranlara Bağımlı Zaman Geçirme**, %26,7'si **Artan Akademik Beklentiler ve Sınav Baskısı**, %17,8'i **Oyun ve Serbest Zaman İmkânlarının Azalması**, %12,7'si **Aile ve Yetişkin Denetiminin Artması**, %8,9'u **Erken Yaşta Sorumluluk Alma veya Çalışma**;

Bekâr katılımcıların, %33,3'ü **Dijital Ekranlara Bağımlı Zaman Geçirme**, %22,9'u **Artan Akademik Beklentiler ve Sınav Baskısı**, %19,2'si **Oyun ve Serbest Zaman İmkânlarının Azalması**, %12,6'sı **Erken Yaşta Sorumluluk Alma veya Çalışma**, %11,5'i **Aile ve Yetişkin Denetiminin Artması**;

Boşanmış katılımcıların, %34,7'si **Dijital Ekranlara Bağımlı Zaman Geçirme**, %26,5'i **Artan Akademik Beklentiler ve Sınav Baskısı**, %16,3'ü **Oyun ve Serbest Zaman İmkânlarının Azalması**, %12,2'si **Erken Yaşta Sorumluluk Alma veya Çalışma**, %10,2'si **Aile ve Yetişkin Denetiminin Artması**;

Eşi Ölmüş katılımcıların, %33,3'ü **Dijital Ekranlara Bağımlı Zaman Geçirme**, %33,3'ü **Artan Akademik Beklentiler ve Sınav Baskısı**, %16,7'si **Oyun ve Serbest Zaman İmkânlarının Azalması**, %16,7'si **Aile ve Yetişkin Denetiminin Artması** yanıtlarını vermişlerdir.

BUGÜNKÜ ÇOCUKLARA BAKTIĞINIZDA ONLARIN ÇOCUKLUK YAŞAMA İMKÂNI HAKKINDA NE DÜŞÜNÜYORSUNUZ? * EĞİTİM DURUMU (%)									
		EĞİTİM DURUMU (%)							TOPLAM
		İlkokul	Ortaokul	Lise	Önlisans	Lisans	Lisansüstü	Doktora	
BUGÜNKÜ ÇOCUKLARA BAKTIĞINIZDA ONLARIN ÇOCUKLUK YAŞAMA İMKÂNI HAKKINDA NE DÜŞÜNÜYORSUNUZ?	Oyun ve Serbest Zaman İmkânlarının Azalması		28,60%	17,80%	15,70%	18,80%	20,40%	26,30%	18,50%
	Artan Akademik Beklentiler ve Sınav Baskısı	22,20%	14,30%	25,20%	20,50%	25,60%	22,60%	26,30%	24,50%
	Erken Yaşta Sorumluluk Alma veya Çalışma	11,10%		10,40%	15,70%	10,40%	11,80%	15,80%	11,20%
	Dijital Ekranlara Bağımlı Zaman Geçirme	33,30%	42,90%	36,30%	30,10%	33,50%	28,00%	26,30%	32,90%
	Aile ve Yetişkin Denetiminin Artması	22,20%	14,30%	10,40%	16,90%	10,70%	16,10%	5,30%	11,90%
	Uyuşturucu ve Zorbalık Gibi Güvenlik Kaygılarının Artması	11,10%			1,20%	1,10%	1,10%		1,00%
TOPLAM		99,90%	100,10%	100,10%	100,10%	100,10%	100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Bugünkü Çocuklara Baktığınızda Onların Çocukluk Yaşama İmkânı Hakkında Ne Düşünüyorsunuz?** sorusunun **Eğitim Durumu** karşılaştırmasına baktığımızda;

İlkokul mezunu katılımcıların, %33,3'ü **Dijital Ekranlara Bağımlı Zaman Geçirme**, %22,2'si **Artan Akademik Beklentiler ve Sınav Baskısı**, %22,2'si **Aile ve Yetişkin Denetiminin Artması**, %11,1'i **Erken Yaşta Sorumluluk Alma veya Çalışma**, %11,1'i **Uyuşturucu ve Zorbalık Gibi Güvenlik Kaygılarının Artması**;

Ortaokul mezunu katılımcıların, %42,9'u **Dijital Ekranlara Bağımlı Zaman Geçirme**, %28,6'sı **Oyun ve Serbest Zaman İmkânlarının Azalması**, %14,3'ü **Artan Akademik Beklentiler ve Sınav Baskısı**, %14,3'ü **Aile ve Yetişkin Denetiminin Artması**;

Lise mezunu katılımcıların, %36,3'ü **Dijital Ekranlara Bağımlı Zaman Geçirme**, %25,2'si **Artan Akademik Beklentiler ve Sınav Baskısı**, %17,8'i **Oyun ve Serbest Zaman İmkânlarının Azalması**, %10,4'ü **Erken Yaşta Sorumluluk Alma veya Çalışma**, %10,4'ü **Aile ve Yetişkin Denetiminin Artması**;

Önlisans mezunu katılımcıların, %30,1'i **Dijital Ekranlara Bağımlı Zaman Geçirme**, %20,5'i **Artan Akademik Beklentiler ve Sınav Baskısı**, %16,9'u **Aile ve Yetişkin Denetiminin Artması**, %15,7'si **Oyun ve Serbest Zaman İmkânlarının Azalması**, %15,7'si **Erken Yaşta Sorumluluk Alma veya Çalışma**, %1,2'si **Uyuşturucu ve Zorbalık Gibi Güvenlik Kaygılarının Artması**;

Lisans mezunu katılımcıların, %33,5'i **Dijital Ekranlara Bağımlı Zaman Geçirme**, %25,6'sı **Artan Akademik Beklentiler ve Sınav Baskısı**, %18,8'i **Oyun ve Serbest Zaman İmkânlarının Azalması**, %10,7'si **Aile ve Yetişkin Denetiminin Artması**, %10,4'ü **Erken Yaşta Sorumluluk Alma veya Çalışma**;

Lisansüstü mezunu katılımcıların, %28'i **Dijital Ekranlara Bağımlı Zaman Geçirme**, %22,6'sı **Artan Akademik Beklentiler ve Sınav Baskısı**, %20,4'ü **Oyun ve Serbest Zaman İmkânlarının Azalması**, %16,1'i **Aile ve Yetişkin Denetiminin Artması**, %11,8'i **Erken Yaşta Sorumluluk Alma veya Çalışma**;

Doktora mezunu katılımcıların, %26,3'ü **Oyun ve Serbest Zaman İmkânlarının Azalması**, %26,3'ü **Artan Akademik Beklentiler ve Sınav Baskısı**, %26,3'ü **Dijital Ekranlara Bağımlı Zaman Geçirme**, %15,8'i **Erken Yaşta Sorumluluk Alma veya Çalışma**, %5,3'ü **Aile ve Yetişkin Denetiminin Artması** yanıtlarını vermişlerdir.

AŞAĞIDAKİ ÇOCUKLUK DÖNEMİNE İLİŞKİN BAZI İFADELERE NE ÖLÇÜDE KATILIYORSUNUZ?			
	Eskiden Daha Yaygındı	Bir Fark Yok	Günümüzde Daha Yaygın
Sokakta veya dış mekânda oyun oynayarak vakit geçirmek	%94,8	%2,6	%2,6
Ders çalışarak veya sınavlara hazırlanarak vakit geçirmek	%26,5	%23,5	%50
Sosyal medyada vakit geçirmek	%2,9	%2,6	%94,4
Dijital oyun oynayarak (bilgisayar, tablet, telefon) vakit geçirmek	%2,9	%3,3	%93,8
Aile veya akrabalarla vakit geçirmek.	%90,2	%6,2	%3,6
Kurs, spor okulu veya özel ders gibi planlı etkinliklere katılarak vakit geçirmek	%15,7	%18	%66,3
Bir işte çalışarak (ücretli veya ücretsiz) vakit geçirmek	%42,5	%33,3	%24,2
Yalnız başına vakit geçirmek.	%16,3	%19,9	%63,7
Televizyon izleyerek vakit geçirmek	%32	%17,3	%50,7

Araştırma grubuna yöneltilen **Aşağıdaki Çocukluk Dönemine İlişkin Bazı İfadelere Ne Ölçüde Katılıyorsunuz?** sorusuna verilen yanıtlara baktığımızda;

Sokakta veya Dış Mekânda Oyun Oynayarak Vakit Geçirmek İçin; %94,8'i Eskiden Daha Yaygındı, %2,6'sı Bir Fark Yok, %2,6'sı Günümüzde Daha Yaygın;

Ders Çalışarak veya Sınavlara Hazırlanarak Vakit Geçirmek İçin; %26,5'i Eskiden Daha Yaygındı, %23,5'i Bir Fark Yok, %50'si Günümüzde Daha Yaygın;

Sosyal Medyada Vakit Geçirmek İçin; %2,9'u Eskiden Daha Yaygındı, %2,6'sı Bir Fark Yok, %94,4'ü Günümüzde Daha Yaygın;

Dijital Oyun Oynayarak (Bilgisayar, Tablet, Telefon) Vakit Geçirmek İçin; %2,9'u Eskiden Daha Yaygındı, %3,3'ü Bir Fark Yok, %93,8'i Günümüzde Daha Yaygın;

Aile veya Akrabalarla Vakit Geçirmek İçin; %90,2'si Eskiden Daha Yaygındı, %6,2'si Bir Fark Yok, %3,6'sı Günümüzde Daha Yaygın;

Kurs, Spor Okulu veya Özel Ders Gibi Planlı Etkinliklere Katılarak Vakit Geçirmek İçin; %15,7'si Eskiden Daha Yaygındı, %18'i Bir Fark Yok, %66,3'ü Günümüzde Daha Yaygın;

Bir İşte Çalışarak (Ücretli veya Ücretsiz) Vakit Geçirmek İçin; %42,5'i Eskiden Daha Yaygındı, %33,3'ü Bir Fark Yok, %24,2'si Günümüzde Daha Yaygın;

Yalnız Başına Vakit Geçirmek İçin; %16,3'ü Eskiden Daha Yaygındı, %19,9'u Bir Fark Yok, %63,7'si Günümüzde Daha Yaygın;

Televizyon İzleyerek Vakit Geçirmek İçin; %32'si Eskiden Daha Yaygındı, %17,3'ü Bir Fark Yok, %50,7'si Günümüzde Daha Yaygın yanıtlarını vermişlerdir.

**SİZCE ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE YAŞANAN
ZORLUKLARIN, ÇOCUĞUN GELECEĞİ AÇISINDAN BİR
ETKİSİ VAR MIDIR? (%)**

Araştırma grubuna yöneltilen **Sizce Çocukluk Döneminde Yaşanan Zorlukların, Çocuğun Geleceği Açısından Bir Etkisi Var Mıdır?** sorusuna katılımcıların %94,1'i **Evet**, %2,3'ü **Hayır**, %3,6'sı **Kararsızım** yanıtlarını vermişlerdir.

SİZCE ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE YAŞANAN ZORLUKLARIN, ÇOCUĞUN GELECEĞİ AÇISINDAN BİR ETKİSİ VAR MIDIR? * HERHANGİ BİR SİVİL TOPLUM KURULUŞUNDA (STK) ÇALIŞIYOR MUSUNUZ VEYA GÖNÜLLÜSÜ MÜSÜNÜZ? (%)				
		HERHANGİ BİR SİVİL TOPLUM KURULUŞUNDA (STK) ÇALIŞIYOR MUSUNUZ VEYA GÖNÜLLÜSÜ MÜSÜNÜZ? (%)		TOPLAM
		Evet	Hayır	
SİZCE ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE YAŞANAN ZORLUKLARIN, ÇOCUĞUN GELECEĞİ AÇISINDAN BİR ETKİSİ VAR MIDIR?	Evet	96,10%	92,70%	94,10%
	Hayır	3,10%	1,70%	2,30%
	Kararsızım	0,80%	5,60%	3,60%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Sizce Çocukluk Döneminde Yaşanan Zorlukların, Çocuğun Geleceği Açısından Bir Etkisi Var Mıdır?** sorusunun **Herhangi Bir Sivil Toplum Kuruluşunda (STK) Çalışıyor Musunuz veya Gönüllüsü Müsünüz?** sorusuyla karşılaştırmasına baktığımızda;

STK’da çalışan ya da gönüllü olan katılımcıların, %96,1’i **Evet**, %3,1’i **Hayır**, %0,8’i **Kararsızım** yanıtlarını vermiştir;

STK’da çalışmayan ya da gönüllü olmayan katılımcıların, %92,7’si **Evet**, %1,7’si **Hayır**, %5,6’sı **Kararsızım** yanıtlarını vermişlerdir.

SİZCE ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE YAŞANAN ZORLUKLARIN, ÇOCUĞUN GELECEĞİ AÇISINDAN BİR ETKİSİ VAR MIDIR? * CİNSİYET (%)						
		CİNSİYET (%)				TOPLAM
		Kadın	Erkek	LGBTQ+	Belirtmek İstemiyorum	
SİZCE ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE YAŞANAN ZORLUKLARIN, ÇOCUĞUN GELECEĞİ AÇISINDAN BİR ETKİSİ VAR MIDIR?	Evet	94,10%	93,50%	100,00%	100,00%	94,10%
	Hayır	3,40%				2,30%
	Kararsızım	2,50%	6,50%			3,60%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Sizce Çocukluk Döneminde Yaşanan Zorlukların, Çocuğun Geleceği Açısından Bir Etkisi Var Mıdır?** sorusunun **Cinsiyet** karşılaştırmasına baktığımızda;

Kadın katılımcıların, %94,1'i **Evet**, %3,4'ü **Hayır**, %2,5'i **Kararsızım**;

Erkek katılımcıların, %93,5'i **Evet**, %6,5'i **Kararsızım**;

LGBTQ+ katılımcıların, %100'ü **Evet**;

Cinsiyetini Belirtmek İstemeyen katılımcıların, %100'ü **Evet** yanıtlarını vermişlerdir.

SİZCE ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE YAŞANAN ZORLUKLARIN, ÇOCUĞUN GELECEĞİ AÇISINDAN BİR ETKİSİ VAR MIDIR? *MEDENİ DURUM (%)						
		MEDENİ DURUM (%)				TOPLAM
		Evli	Bekar	Boşanmış	Eşi Ölmüş	
SİZCE ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE YAŞANAN ZORLUKLARIN, ÇOCUĞUN GELECEĞİ AÇISINDAN BİR ETKİSİ VAR MIDIR?	Evet	95,30%	93,30%	100,00%	66,70%	94,10%
	Hayır	1,90%	2,80%			2,30%
	Kararsızım	2,80%	3,90%		33,30%	3,60%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Sizce Çocukluk Döneminde Yaşanan Zorlukların, Çocuğun Geleceği Açısından Bir Etkisi Var Mıdır?** sorusunun **Medeni Durum** karşılaştırmasına baktığımızda;

Evli katılımcıların, %95,3'ü **Evet**, %1,9'u **Hayır**, %2,8'i **Kararsızım**;

Bekâr katılımcıların, %93,3'ü **Evet**, %2,8'i **Hayır**, %3,9'u **Kararsızım**;

Boşanmış katılımcıların, %100'ü **Evet**;

Eşi Ölmüş katılımcıların, %66,7'si **Kararsızım**, %33,3'ü **Evet** yanıtlarını vermişlerdir.

SİZCE ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE YAŞANAN ZORLUKLARIN, ÇOCUĞUN GELECEĞİ AÇISINDAN BİR ETKİSİ VAR MIDIR? * EĞİTİM DURUMU (%)									
		EĞİTİM DURUMU (%)							TOPLAM
		İlkokul	Ortaokul	Lise	Önlisans	Lisans	Lisansüstü	Doktora	
SİZCE ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE YAŞANAN ZORLUKLARIN, ÇOCUĞUN GELECEĞİ AÇISINDAN BİR ETKİSİ VAR MIDIR?	Evet	100,00%	50,00%	94,60%	96,80%	93,80%	96,60%	100,00%	94,10%
	Hayır		25,00%	1,80%		2,30%	3,40%		2,30%
	Kararsızım		25,00%	3,60%	3,20%	4,00%			3,60%
TOPLAM		100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

Araştırma grubuna yöneltilen **Sizce Çocukluk Döneminde Yaşanan Zorlukların, Çocuğun Geleceği Açısından Bir Etkisi Var mıdır?** sorusunun **Eğitim Durumu** karşılaştırmasına baktığımızda;

İlkokul mezunu katılımcıların, %100'ü **Evet**;

Ortaokul mezunu katılımcıların, %50'si **Evet**, %25'i **Hayır**, %25'i **Kararsızım**;

Lise mezunu katılımcıların, %94,6'sı **Evet**, %1,8'i **Hayır**, %3,6'sı **Kararsızım**;

Önlisans mezunu katılımcıların, %96,8'i **Evet**, %3,2'si **Kararsızım**;

Lisans mezunu katılımcıların, %93,8'i **Evet**, %2,3'ü **Hayır**, %4'ü **Kararsızım**;

Lisansüstü mezunu katılımcıların, %96,6'sı **Evet**, %3,4'ü **Hayır**;

Doktora mezunu katılımcıların, %100'ü **Evet** yanıtlarını vermişlerdir.

YANITINIZIN NEDENİNİ KISACA AÇIKLAR MISINIZ?

ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE YAŞANAN ZORLUKLARIN GELECEĞE ETKİSİ

Araştırma kapsamında katılımcılara yöneltilen “**Sizce Çocukluk Döneminde Yaşanan Zorlukların, Çocuğun Geleceği Açısından Bir Etkisi Var Mıdır?**” sorusuna verilen yanıtlar incelendiğinde, katılımcıların büyük çoğunluğunun (%94,1) çocuklukta yaşanan zorlukların bireyin geleceği üzerinde etkili olduğu görüşünde birleştiği görülmektedir. Bu yüksek oran, çocukluk deneyimlerinin bireyin sonraki yaşamına etkisinin katılımcılar nezdinde güçlü bir ortak kabul oluşturduğuna işaret etmektedir.

Bu sorunun ardından yöneltilen “**Yanıtınızın Nedenini Kısaca Açıklar Mısınız?**” sorusuna verilen yanıtlar nitel olarak incelendiğinde, katılımcıların çocukluk deneyimlerini yalnızca geçmişte kalmış yaşantılar olarak değil; bireyin kendilik algısını, dünyayla kurduğu ilişkiyi ve yetişkinlikteki konumlanışını belirleyen temel bir süreç olarak ele aldıkları görülmektedir.

Kendilik Algısı ve Dünyayla Kurulan İlişkinin Şekillenmesi

Katılımcı yanıtlarında öne çıkan önemli temalardan biri, çocuklukta yaşanan zorlukların çocuğun kendisini nasıl gördüğünü ve çevresiyle kurduğu ilişkiyi doğrudan etkilemesidir. Çocukluk döneminde karşılaşılan zorlayıcı deneyimlerin, bireyin özdeğer algısını, güven duygusunu ve dünyaya yönelik temel tutumlarını biçimlendirdiği ifade edilmektedir. Bu durumu bazı katılımcılar şu şekilde özetlemektedir:

“Çocuklukta yaşanan zorluklar, çocuğun kendini nasıl gördüğünü ve dünyayla kurduğu ilişkiyi etkiler.”

“Güvenli ve huzurlu ortamda büyüyen çocuklar yetişkin olduklarında sağlıklı ruh haline sahip bireyler oluyor.”

“Akran zorbalığından ilerleyerek açıklamak gerekirse çocuğun özgüveni biter ve aciz, bastırılmış bir yetişkin olur; en basitinden kendi işini kendisi yapamayacak kadar etkilenebilir yaşadıklarından.”

Bu ifadeler, çocukluk deneyimlerinin yalnızca belirli davranışlara değil, bireyin bütüncül kimlik inşasına ve yaşam boyu süren psikolojik etkilerine etki ettiğine işaret etmektedir.

Çocukluğun Sınırlandırılması ve Erken Yetişkinleşme

Birçok katılımcı, çocukluk döneminde yaşanan zorlukların çocuğun “**çocuk olma hâlini**” kısıtladığını vurgulamaktadır. Erken yaşta sorumluluk almak, zor koşullarla baş etmek ya da yetişkin rollerini üstlenmek zorunda kalan çocukların, çocukluklarını yaşayamadan büyümek durumunda kaldıkları ifade edilmektedir. Katılımcılardan bazıları bu durumu şöyle dile getirmiştir:

“Erken yaşta sorumluluk almak ya da zor koşullarla karşılaşmak, bazı çocukları güçlendirebilir ancak çoğu zaman çocuk olma hâlini sınırlar.”

“Çocukluğunu yaşamamış bir birey gelecekte yaşı büyümesine rağmen yaşayamadıkları içinde kalır ve belirli psikolojik rahatsızlıklar geçirebilir. Bu sebepten çocuk, çocuk olmalı; çocukluğunu yaşamalı.”

“Çocukluk döneminde yaşanan her türlü sorumluluk veya zorluklar, çocuğun erken yaşta güçlü olmak zorunda kalması, çalışmak zorunda kalması, çocukken yetişkin olması; kendi çocukluğunu yaşayamazken başkasının sorumluluğunu almasına neden oluyor.”

“Çocukken, o yaştan gerektirdiği gibi yaşanmalı; aksi durumlarda yaşanan duygular gelecekte çocukta iz bırakır.”

Bu ifadeler, çocukluğun telafi edilemez bir dönem olduğu ve yaşanamamasının yetişkinlikte kalıcı psikolojik ve duygusal yükler olarak geri dönebildiğini göstermektedir.

Maddi Koşullar, Çalışma Deneyimi ve Eşitsizliklerin Sürekliliği

Katılımcıların yanıtlarında öne çıkan bir diğer güçlü tema, maddi koşulların çocukluk deneyimleri üzerindeki belirleyici rolüdür. Maddi yoksunlukların çocukları erken yaşta çalışmaya yönelttiği, bunun ise eğitimden uzaklaşma ve eşitsizliklerin yeniden üretilmesiyle sonuçlandığı ifade edilmektedir. Öne çıkan alıntılar arasında şunlar yer almaktadır:

“Maddi imkânsızlıklar nedeniyle 17 yaş ve altında çalışmaya başlamak, eğitime adım atamamayı doğuruyor.”

“Maddi koşulların haklara ve hizmetlere erişimde ciddi engeller teşkil ettiğini düşünürsek, ‘dezavantajlı’ koşullarda büyümek zorunda bırakılmış bir çocuğun gelecekte de eşitsizliklerle örülü bir ‘yükü’ taşımak zorunda olduğunu/olacağını söylemek gayet mümkündür.”

Bazı katılımcılar, maddi zorlukların çocuklarda erken yaşta gelecek kaygısı ve **“hayatını garanti altına alma”** düşüncesini güçlendirdiğini belirtmiştir. Bu durum, çocukluğun bir hak ve gelişim dönemi olmaktan ziyade, gelecekte karşılaşılabilecek risklere karşı hazırlık yapılan bir sürece dönüşebildiğine işaret etmektedir.

Psikolojik Etkiler, Travma ve Uzun Vadeli Sonuçlar

Katılımcı yanıtlarında sıkça dile getirilen bir diğer tema, çocukluk döneminde yaşanan zorlukların psikolojik etkileridir. Baskı, ihmal, zorbalık ya da travmatik deneyimlerin bireyin yetişkinlikteki ruhsal durumunu etkilediği; özgüven eksikliği, içe kapanıklık ve sosyal ilişkilerde zorlanma gibi sonuçlar doğurabildiği ifade edilmektedir. Katılımcılar bunu şöyle ifade etmişlerdir:

“Çocukluk döneminde yaşanan kötü bir olay, travmaya dönebiliyor.”

“Her bir zorluk karakteri şekillendiriyor, iz bırakıyor; özgüven, güven, bağımlılık, sosyal beceri, mutluluk gibi pek çok beceriyi etkiliyor, psikolojik etkileri çok fazla.”

Akran zorbalığına değinen yanıtlar, çocuklukta yaşanan deneyimlerin bireyin yaşam boyu taşıyabileceği etkiler yaratabildiğini göstermektedir. Bu ifadeler, çocuklukta yaşanan zorlukların geçici değil, kalıcı psikolojik izler bırakabildiğine dair güçlü bir algının varlığını ortaya koymaktadır.

Dayanıklılık, Mücadele ve Çift Yönlü Etki Algısı

Bazı katılımcılar, çocuklukta yaşanan zorlukların bireyi daha mücadeleci, çözüm üretmeye yatkın ve dayanıklı hâle getirebildiğini ifade etmektedir. Ancak bu durumun her çocuk için geçerli olmadığı da sıklıkla vurgulanmaktadır. Katılımcılar, zorlukların etkisinin çocuğun kişisel özelliklerine, aldığı sosyal ve ailesel desteğe ve yaşanan koşulların niteliğine bağlı olarak değiştiğini belirtmektedir.

Bu bağlamda, zorlukların kimi çocuklarda güçlenme ve olgunlaşmaya yol açarken, kimilerinde kaçınma, kırılganlık ya da içe çekilme gibi sonuçlar doğurabildiği ifade edilmektedir. Bu çift yönlü etki algısı, katılımcıların çocukluk zorluklarını tek boyutlu bir **“güçlendirici deneyim”** olarak görmediklerini göstermektedir.

Hak Temelli Çocukluk Algısı ile Geleceğe Hazırlık Arasındaki Gerilim

Katılımcı yanıtları bütüncül olarak değerlendirildiğinde, çocukluk dönemine ilişkin iki farklı yaklaşımın iç içe geçtiği görülmektedir. Bir yandan çocukluğun güvenli, huzurlu ve destekleyici bir ortamda yaşanması gereken bir hak olduğu vurgulanırken; diğer yandan zorlukların çocukları **“hayata hazırlayan”** deneyimler olarak algılandığı ifadeler de bulunmaktadır. Ancak katılımcıların önemli bir kısmı, bu zorlukların çocukluk döneminde yaşatılmasının meşrulaştırılamayacağına işaret etmekte ve çocukluğun telafisi olmayan bir dönem olduğunu vurgulamaktadır.

Katılımcıların **“neden”** sorusuna verdikleri yanıtlar, çocukluk döneminde yaşanan zorlukların bireyin geleceğini psikolojik, sosyal, ekonomik ve duygusal boyutlarıyla etkilediğine dair güçlü bir ortak algıya işaret etmektedir. Özellikle çocukluğun yaşanmaması, erken sorumluluk ve çalışma deneyimleri, maddi yoksunluklar, travmatik yaşantılar ve eşitsizlikler, katılımcıların en çok görünür kıldığı meseleler arasında yer almaktadır.

Bu bulgular, çocukluk döneminin katılımcılar tarafından yalnızca geleceğe hazırlık süreci olarak değil, başlı başına korunması gereken bir yaşam evresi ve hak alanı olarak değerlendirildiğini ortaya koymaktadır.